

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
maloglasit po 150
in 2 D. večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravljalstva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dnevi spominov in bratstva

Izjava primatorja dr. Baxe „Slovincu“

»V Belgradu in Zagrebu smo bili zelo zadovoljni. Prišli smo v Jugoslavijo, da se oddolžimo in zahvalimo za od jugoslovanske strani izkazano ljubezen in obiske v povojnih letih in da že itak trdne zveze še podkrepimo. Prvi naš obisk Ljubljani pa ima še poseben pomen; tudi zame osebno. Dobro vemo, da so bili Slovenci naši najboljši prijatelji, posebno za časa naše borbe za osvobodjenje na Dunaju. Tedaj smo uvideli, da imamo skupaj veliko moči. Vedno smo dejali: Brez Slovencev in tedanjih avstrijskih Hrvatov bi naša politika ne dosegla tolikih uspehov. Zato me je silno prevzelo, ko sem se v teh dneh zopet sešel z dr. Korošcem, sedaj zelo pomembnim članom jugoslovanske vlade. Že ko sem v Pragi zvedel iz listov, da je dr. Korošec postal jugoslovanski notranji minister, sem mu v istem hipu v srcu častital s prepričanjem, da je najboljši mož na svojem mestu, politik, državnik, ki s svojo koncilijantnostjo, izrednimi sposobnostmi, veliko erudicijo in dobrim slovesom v Jugoslaviji in izven njenih meja jamči za dober uspeh. Enako me pa tudi, tu med vami Slovenci, veseli, ko vidim stare druge znance iz dunajskega parlamenta. Moje veselje je tem večje, ker vidim, kako odlična mesta zavzemajo ravno ti gospodje sedaj v slovenski in jugoslovanski javnosti.«

Primator dr. Baxa.

»Zvestoba za zvestobo,« to geslo vzajemnosti med čehoslovaskim in našim narodom, je dobilo včeraj zopet svojo sijajno spričevalo. Vse je bilo le en sam velik dokaz, da v Ljubljani in v slovenskih srcih še vedno klije veliko, pristno slovansko čustvo, ki zažari v vsem svojem sijaju. Tako, kot je sprejela včeraj Ljubljana zastopnike Prage, tako sprejema le brat brata.

Gostje prihajajo

Med navdušenim vzklikanjem množice so gostje izstopili iz vlaka. Pozdravil jih je najprej čehoslovaski konzul dr. Rešl, nakar jim je izrekel župan dr. Puc dobrodošlico z besedami: »Vaš današnji obisk je prvi uradni obisk mesta Prage v Ljubljani in pomeni jamstvo, da bo razmerje med vami in nami v bodoče še pristrčnejše, kot je bilo do sedaj. Nadejamo se, da ta vaš obisk ne bo zadnji; kajti bodite prepričani, da vas ljubljansko prebivalstvo sprejema z odprtimi rokami, tako, kot sprejema brat brata. Dobrodošli!« Burne ovacije gostom.

Praški župan dr. Baxa

se je globoko ginjen in radostno presenečen zahvalil za krasni sprejem:

»Prosim vas, sprejmite naše najpristrčnejše pozdrave in našo najglobljo zahvalo za krasni sprejem, ki smo ga deležni v vašem lepem mestu. Reči moram, da smo med vožnjo z velikim veseljem čakali na trenotek, ko izstopimo v krasni beli Ljubljani, ki nam je med vsemi slovanskimi mesti najbližja in najbolj pri srcu. Saj so zastopniki vašega naroda skupno z našimi delali na Dunaju in v avstrijskem parlamentu skupno stremeli in se borili za skupne interese. Iskreno sem vesel, da morem ob priliki tega uradnega obiska mesta Prage pozdraviti vaše lepoto, krasno belo Ljubljano. Živela bela Ljubljana!«

Med gostim špalirjem občinstva in strumnimi vrstami skavtov se je podala praška delegacija v spremstvu ljubljanskih občinskih svetnikov iz perona na ulico, kjer jih je zunaj stoječa množica zopet sprejela z viharim vzklikanjem in navdušenim pozdravljanjem, ki je trajalo do Uniona.

Slavnostna seja v magistratni dvorani

Ob 11 dopoldne so se gostje napotili v magistratno dvorano, kjer se je vršila slavnostna seja obeh občinskih zastopstev, ljubljanskega in praškega.

Ze pročelje magistratnega poslopja je bilo okusno okrašeno z zastavami in zelenjem, še bolj pa notranjščina, v dvorani slika predsednika T. G. Masaryka. Predsedstvena miza okrašena s cvetjem. Pred mizo je bil postavljen dar praških gostov mestu Ljubljani: krasna bronasta soha viteza sv. Jurija, pomanjšani odlitek spomenika sv. Jurija na Hradčanih. Soha ima napis: »Praha Lublani — v dubnu roku 1928.«

Pozdrav ljubljanskega župana

Ob svečanem razpoloženju je otvoril župan dr. Puc slavnostno sejo ljubljanskega občinskega sveta. Ljubljanski župan je nato izjavil: »Dragi gostje! Slavni občinski svet! Vsi dobro vemo, zakaj je Praga vsakemu Čehu tako ljuba. To staro mesto Libuše je naravno središče čehoslovanskega naroda. Vsaka ped njenih zidov priča o zgodovini, ki je bila z njo spojena. Silni verski in politični boji so se dogajali v njej.

Vsak košček njenih tal je zvezan z veliko slavo njenih nekdanih nacionalnih vladarjev in na nasilje tujih tiranov. Ona je bila žarišče kulture. Industrija in trgovina sta v njej dosegli čudovit razmah in ne zaman ji pravijo Čehi in Slovaki in Praga.«

V nadaljnjem govoru omenja župan skromen obseg in skromne tradicije Ljubljane, ki se ne more postaviti ob stran svoji veliki sestri, toda tudi ona je kulturno in politično središče naroda. Pobratimstvo med Prago in Ljubljano pomenja pobratimstvo med češkim in slovenskim narodom. Župan očrta dalje zgodovinske stike med Čehi in Slovenci od l. 1848., ko se je vršil vseslovanski kongres v Pragi, preko kulturnih vezi, po katerih je prišla slovenska kultura v stik z genijem Kolarja, Čelakovskega, Safarika, Palackega, Vrhlickega, Nemcove, Svatojpluka Čecha in drugih, do gospodarskih vezi, ki so se pričele razvijati v novejšem času. Praga je izobrazila velik del naše inteligence in nam dala mnogo idej in iniciative. In končno najmočnejši pa je bil, ko sta se v zgodovinsko važnem trenutku v svetovni vojni znašli češka in slovenska parlamentarna delegacija na eni politični liniji ter pričeli skupno borbo proti enemu in istemu sovražniku. V tej borbi smo bili zmagovalci in svobode, v katero je povedel Masaryk svoj narod, je bil deležen tudi naš narod. Župan zaključil svoj govor z željo, da bi se uresničil izrek ustanoviteljice mesta Prage, da se bo Praga nekoč dotikala zvezd.

Dr. Baxa govori

Viharno pozdravljen od vseh prisotnih dobi besedo župan mesta Prage dr. Baxa, ki izjavi v češkem jeziku:

»Reči moram, da je bil sprejem, ki smo ga bili danes zjutraj deležni vso pot s kolodvora v mesto za nas izredno radostno presenečenje in ga ne bomo nikoli pozabili. Ko se vrnemo v Prago, bomo mogli iskreno povedati, kako krasno nas je sprejela Ljubljana in tega sprejema se bo z nami vred veselila vsa Praga. Ljubljana je nam najmilejša in najlepša. Kar govorim, ni fraza, je resnično dejstvo. Še v časih, ko so nas težile avstrijske verige, smo imeli z Ljubljano najmočnejšo in najbolj bratsko zvezo. Vezalo nas je bratstvo, prijateljstvo in iskrenost in nekdane prijateljstvo se je ohranilo in bo ostalo tudi v bodoče. Z radostjo se spominjamo Ljubljane in zastopstva vseh naših mest so že pred vojno obiskovala Ljubljano. Tu smo bili že l. 1902., ko se je vršil v Ljubljani velik kongres slovanskih časnika. In na tem kongresu se je najprej pojavila misel, da se ustanovi Zveza slovanskih časnika. To zvezo si nismo zamislili, da bi se omejila le na časnika, ampak slovanske narodnosti v avstro-ogrski monarhiji, temveč smo hoteli, naj bi vezala časnika v vseh slovanskih državah. Jasno je, kaj bi pomenila ta zveza v skupni borbi za veliko slovansko misel.

V imenu češkega naroda in v imenu glavnega mesta čehoslovanske republike se Vam tu najiskrenejše zahvaljujem za podporo, ki smo jo bili deležni s strani slovenskega naroda in Ljubljane. Težke so bile borbe, ki so jih vodili naši poslanci, združeni s slovanskimi poslanci in s hrvatskimi, iz Istre in Dalmacije, v avstrijskem parlamentu. Prijateljstvo in bratstvo je bilo tedaj utrjeno v ognju in ne bo prenehalo. Kolega, profesor Jarc lahko pove, kaj je to zavezništvo v dunajskem parlamentu pomenilo. Vi Slovenci in Hrvati, združeni v Jugoslovani-

skem klubu pod vodstvom dr. Korošca ste tedaj prišli prvi k nam in ste nam v parlamentu nudili bratsko roko v borbi za svobodo in osamosvojitve. Nismo bili osamljeni v tistih težkih časih in Vaše pomoči ne bomo nikdar pozabili, in veseli bomo, da sem mogel vsa ta dejstva ugotoviti v tej slavni dvorani.

Iz Prage smo prinesli Ljubljani spomin, ki Vam ga tu poklanjamo. To je kip sv. Jurija z naših Hradčan. Dr. Baxa razvija njegovo zgodovino in konča: Za prekrasni in nadvse pristrčni sprejem v Ljubljani se vam pa še enkrat zahvaljujem in kličem: Živela bela Ljubljana!«

»Živela zlata Praga! Živela čehoslovaska republika!« je bil odziv.

Ogled Ljubljane

Gostje so nato med viharim vzklikanjem prebivalstva odšli pred Prešernov spomenik, kjer so položili lep venec v naših narodnih barvah, ki so obenem tudi barve češkega naroda. Župan dr. Baxa je držal krajši nagovor. Nato so se gostje odpeljali na grad, kjer so si ogledali panoramo Ljubljane. Bili so deležni ljubkega sprejema grajske mladine, ki je goste obmetavala s cvetjem. Obiskali so tudi kapelico sv. Jurija. Nato so gostje obiskali palačo zbornice TOI, kjer so občudovali notranjo arhitektoniko poslopja, delo tudi njim dobro znanega profesorja Plečnika, Pražanom tako v dobrem spominu.

Banket - ista pristrčnost

Ob 1. uri se je vršil v veliki kazinski dvorani svečani banket na čast gostom. Poleg gostov se je banketa udeležil korporativno tudi ves ljubljanski občinski svet, oblastni odbor je zastopal predsednik dr. Natlačen. Župan dr. Puc je slavil mesto Prago kot vzor moderne mesta, a praški župan dr. Baxa Ljubljano, ki je v povojnem času tako napredovala, da jo tisti, ki jo je pred vojno zadnjič videl, komaj spozna. Predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen je v pristrčni napitnici zagotovil goste iskrenega čustva Slovencev, kar priznavajo tudi češki delegati sami. Češki narod nam je bil in je v mnogih pogledih vzor. Odnosite s seboj najboljši vtise, obnovite z nami vezi! Gospod podžupan Jarc je obudil spomine, ko se je pred desetim leti pripravljala jugoslovansko-čehoslovaska svoboda. Nimamo pravega koridora med obema državama, toda taki obiski so živ koridor. Obljubljaj, da bo ljubljanska mestna občina Pragi vrnila obisk. Izmenjavale so se še nekatere napitnice, vse iskrene, vse prijateljske, vse izzvenčene v to, da bi slovenski in češki narod ostala v trajnem prijateljstvu in v ozkih stikih.

Dr. Korošec v južni Srbiji

Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Iz južne Srbije se poroča o dr. Koroščevem potovanju:

Z današnjim brzovlakom je dospel v Skoplje notranji minister g. dr. Anton Korošec v spremstvu min. tajnika g. Milorada Vučkovića in načelnika javne varnosti g. Žike Lazića. G. ministra so sprejeli na postaji vse oblasti. G. minister je ljubeznivo sprejel tudi časnika.

»Koliko časa hočete ostati na potu in kam vse pojdete, gospod minister?«

»Nikarte, nikarte, izjavo Vam dam, ko se vrnem iz Skoplja.«

Okolu poldne je vlak odšel proti Velesu. Z g. ministrom je odpotoval tudi župan skopljanske oblasti, general g. Naumović, da ga spremi do Velesa. V istem vlaku je bil tudi narodni poslanec g. Vasilija Trbić in Mihajlo Kujundžić.

Dr. Korošec bo obiskal važnejša središča Južne Srbije in se na tem potu mudil nekoliko dni. Prebivalstvo na jugu se veseli obiska g. Korošca in je prepričano, da bo njegova osebna inspekcija mnogo doprinesla k izboljšanju javne varnosti v teh krajih. — Dr. Korošec je odpotoval v Sv. Nikolo. Ko je pregledal novo osnovno šolo, je odšel na občino, kjer ga je sprejel predsednik z osebjem. V tem času se je zunaj zbralo veliko število občanov, ki so želeli videti in pozdraviti notranjega ministra.

Odhajajoč iz občine se je g. dr. Korošec začel pogovarjati z ljudstvom in vpraševal po

Popoldne so si gostje ogledali Ljubljano in okolico, nato pa bili sijajno pogosteni v Centralni vinarni v Šiški. Zvečer jim je mestna občina priredila večerjo v Unionu, kateri je sledil komerz v Zvezdi.

Večerni komerz

Komerz je otvoril z daljšim govorom župan dr. Puc. Za napitnico se mu je v imenu gostov zahvalil praški župan dr. Baxa, ki je zaključil svoj govor z vzklikom: »Živela Aleksander I., kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev!« »Ljubljanski zvonec je zapel nekaj slovenskih narod. pesmi. Vladni svetnik dr. Andrejka je gostom izrazil pozdrave državne uprave. Govorili so: dr. Kramer, ga. Tavčarjeva, župnik Tylinek, ki je karakteriziral Srbe kot trde in nepopustljive bojvnike, Hrvate kot vestne znanstvenike in ljubitelje narodne tradicije, Slovence pa kot narod, poln srčne kulture, narod, ki je poklican, da nosi »ex occidente a oriente lux«. »Slovenci, Vaš narod našemu narod ni brat, on mu je sestra!« V imenu Sokolov je pozdravil g. Angl. Občinski svetnik Krek je omenjal trdno voljo Slovencev, da izvršujejo oporoko velikega narodnega apostola Janeza Ev. Kreka pri gradbi nove narodne države. To oporoko je Krek napisal tedaj, ko je zrl veliko moč češkega naroda in njegovo veliko voljo, da si postavi lastno državo. Očrtal je žalostno usodo več kot tretjino slovenskega naroda, ki mu je odvzeta vsaka politična in celo osebna svoboda, ter je v imenu velikega gesla »Zvestoba za zvestobo« apeliral na češki narod, naj moralno podpre borbo slovenskega naroda za zatiranje rojake.

V imenu Jugoslov. orlovske zveze je goste pozdravil dr. Žitko, ki je izrazil veselje orlovstva k svidenju z zastopniki čehoslovanskega naroda. Češko orlovstvo in jugoslovansko orlovstvo sta skupaj nastala, skupaj rastle in skupaj delata za svoje visoke cilje. Vse članstvo našega Orla pričakuje poletja leta 1929., ko bo čehoslovaska orlovstvo slavilo v Pragi svoj veliki praznik. Tega se bo udeležilo tudi jugoslovansko orlovstvo v velikem številu in bo na lastne oči spoznalo lepoto zlate Prage in veličino čehoslovanskega naroda.

Danes odidejo gostje na Bled — opoldne pa zapuste Ljubljano. Spremljajo jih na potu voščila in pozdravi vse Slovenije.

Omenili bi še, da so zlasti naši avtomobilisti, kot g. I. Kraker za »Steyr« in drugi dali rade volje in požrtvovalno svoja vozila na razpolago.

razmerah in potrebah tega kraja. Vprašal je občane, če imajo kakšne prošnje ali pritožbe. Toda odgovorili so mu, da nimajo, pač pa da so prepričani, da se bo stanje javne varnosti čim dalje bolj izboljševalo, kar se v zadnjem času posebno čuti.

Prihod notranjega ministra v Ovče polje in njegovo občejanje z ljudstvom je napravilo najboljši vtis. Ob 6. uri je g. dr. Korošec v spremstvu načelnika javne varnosti g. Z. Lazića in skopljanskega župana odpotoval v Štipki Veles. G. dr. Korošec je občinske odbornike izpraševal o vseh potrebah Velesa in obljubil, da bo podpiral vsako panogo gospodarstva. Posebno se je zanimal za vinogradništvo, ker je bil Veles nekdanj vinogradniško mesto, a je kasneje vinograde uničila filoksera. Priporočil je občanom, da naj se organizirajo v zadruge in obljubil, da bo iz novega posojila, ki se bo skoro zaključilo, določena vsota za povzdigo vinogradništva v Velesu. Nato je obiskal sresko poglavarstvo, kjer je sprejel meščanstvo in načelnike vseh oblasti. Vprašal je ljudstvo, ali ima kdo kaj prositi ali se pritožiti. Ker se ni nihče javil, je obljubil, da bo dobrohotno sprejel vse prošnje občanov, ter je priporočil, da naj vse prebivalstvo vrši svojo dolžnost nasproti državi, a odgovorni uradniki bodo, če se bodo pregrešili nasproti ljudstvu, najstrožje kaznovani. G. Došen, profesor in zastopnik gimnazijskega ravnatelja, je prosil g. dr. Korošca, da naj se v Velesu ustanovi internat za šolanje gimnazijske mladine. To prošnjo je g. dr. Korošec pri-

B. S. A. MOTOCIKLI

svetovnoznane tvrdke
Schmel Arms Ltd. Birmingham
Zahtevajte cenike in ponudbe! — Rezervni deli vedno v zalogi!

najnovjših modelov 1928,
SO NAJBOLJŠI.

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblas!
AUTOMOBILES - MOTOCIKLES, Maribor, Trg Svobode št. 4

Za ljubljansko oblas:

PAVEL STELE, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gume, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

PRODAJALKA

meš. stroke želi mesta takoj ali s 15. majem pod šifro: »Zanesljiva«.

Dobra pisarn. moč

išče primernega mesta skladiščnika ali kaj sličnega. Nastopi lahko takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Elektrotehnik

z ročno in pisarn. prakso, želi mesto v neki elektrarni ali v tehn. pisarni pod šifro »Zmožen št. 3561« upravi »Slov.«

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Neopremlj. soba

in KABINET s separat. vhodom in električ. razsvetljavo, v sredini mesta, se odda v začetku maja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3543.

Stanovanje

treh sob in pritliklin, se takoj odda. Interesentje naj javijo svoj naslov v upravi »Slovenca« pod: »Mirje« št. 3557.

Proste službe

Kov. pomočnik

večje kovanja konj in polj. orodja, se sprema. Hrana in stanovanje v hiši. — A. Mavsar, kov. mojster, Stična. 3563

Učenca

sprejemem v lončarsko obrt, marljivega, poštenega. Drugo po dogovoru. — I. R., lončarstvo, Oplotca pri Konjicah. 3567

KOMPANJONA

slamničarske in klobučarske obrti išče za takoj tovarna z električnim pogonom v Ljubljani. — Pismene ponudbe na upravo Slovenca pod šifro »Kompanjon«.

Kuharico

srednjih let, vajena vseh hišnih del, sprejemem takoj. Hrana v hiši. Plača 400 Din mesečno. Naslov v upr. lista pod št. 3547.

Kamnoseškega pomočnika

marmorista se sprejme takoj. Ponudbe na upravo Slovenca v Mariboru.

OPOZARJAMO

na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Kavarniško

kuharico sprejememo v stalno službo v Ljubljani. Naslov v upravi lista pod št. 3507.

ZASTOPNIKI (ce) pozor!

Če obiskujete privat odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenčnih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavčica 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure. Kemične novosti: Val. Kovač, Ljubljana. Beethovnova ul. 4.

Kdo kupi?

OTROŠKO POSTELJO prodam. — Miklošičeva cesta št. 4, II. nadstr.

Nageljne

za okna in vrt razpošilja po 10 komad. 20 Din. — IVAN JEMEC, vrtnarstvo v Mariboru.

Cirkularo

z močno mizo, vkovano z vretenom za žaganje drv za masinski pogon, prodaja najboljšemu ponudniku GOSPODARSKA ZVEZA v Ljubljani.

Psa foksterijerja

prodam po nizki ceni. — Naslov v upravi št. 3544.

Kratek klavir

ceno naprodaj. Več klavirjev posodim na dom. — ZIMA, Stari trg št. 34, II. nadstr., Ljubljana.

Dva lepa konja

srednje visoka, po 7 let stara, črne barve, pripravna za težko vožnjo in kočijo, in dva

tovarna vozova ter koleselj

z vso vprego — prodaja vsled nabave tovar. avto tvrdka REMIC ALOJZ, Dravograd.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Nasa obrt

Kašo, ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta št. 24.

Otomane

630 Din, povzete 40 več, v zelenem ali rdečem goblenju. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča še popust. Solidno delo. — Rudolf Sever, tapetništvo, Marjini trg 2.

Slike za legitimacije

izvršuje najhitreje fotograf HUGON HIBSER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 2583

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masterl

tovarna žime

Strazišče pri Kranju.

Motvoz (špaga) najcenejše v tovarni.

Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7. Maribor, Koroška 8.

Gospodinj! - Poskusite

idealno sredstvo za podžiganje drv in premoğa. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

KUPIM

hrastove hlode, hrastove frize in hrastove deske 27 mm, sposobne za izdelovanje frizen. — Ponudbe s ceno in množino na Ivan Šilka, parketna tovarna, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Priznana najboljša

kranjske klobase

lastnega izdelka na drobno in debelo v delikatesi

K. Jarc „Pri turistu“

Dunajska cesta 7

OPEKA

Križevska Industrija.

opekarna z umetno sušilnico v Križevcih pri Ljutomeru in

Puconska parna opekarna

v Puconcih (Prekmurje)

priporočata svoje prvovrstne opečne izdelke po ugodni ceni.

Centralna pisarna:

HARTNER, Murska Sobota.

Tovarniško skladišče

za celo kraljev. SHS

platnene obutve

zgumijevimi podplati iz slovite svetovne tovarne »Hutchinson« znamke »ORA«, ki so po kakovosti najboljše in najtrpejše, se nahajajo pri

Kosti Nikoliću

I drug

Beograd

Knez Mihajlova 12.

Prodaja se samo trgovcem na debelo po zelo ugodnih cenah

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreć

Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Naša ljubljena

Vladica

je umrla po kratki bolezni, v nežni starosti devetih let. Pogreb naše ljubljene se vrši v torek dne 24. aprila 1928 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1928.

Rodbina dr. Klepca.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sočutja povodom prerane smrti gospoda

F. S. ŠKRABARJA

izrekamo svojo srčno zahvalo vsem, ki so sočustvovali z nami v teh težkih dneh.

Zahvaljujemo se za prekrasne vence in šopke, gg. pevcem, gasilec, njegovim trgovskim, gostilničarskim in lovskim tovarišem, Trgovskemu gremiju v Liti ter vsem njegovim prijateljem in znancem, ki so ga tako mnogoštevilno spremlili na njegovi zadnji poti.

Rodbina Škrabarjeva.

Zahvala

Ob prerani smrti mojega ljubljeneega nepozabnega sina edinca

Francita

mi je došlo od vseh strani toliko dokazov toplega sočustvanja, da nisem v stanu zahvaliti se vsakemu posebej in prosim vse, da prejmejo tem potom mojo najiskrenejšo zahvalo.

Zahvaljujem se iskreno vsem, ki so mi tako v boleznih kakor ob smrti mojega ljubljeneega stali ob strani z besedo in dejanjem. Iskrena hvala gg. zdravnikom v Ljubljani in v Radovljici za požrtvovalni trud in č. sestram usmiljenkam za skrbno nego. Zahvaljujem se vsem, ki so v tako častnem številu spremlili mojega Francita na poslednji poti, osobito prečastiti duhovščini, zastopnikom oblasti in uradov, mestnemu občinskemu zastopu, vsem korporacijam in društvom, darovalcem tolikanj cvetja, gg. pevcem za ganljivo petje in prav iskreno še g. dekanu za v srce segajoče poslovilne besede. — Bog plačaj! Radovljica, dne 23. aprila 1928

Minka Hrašovec pl. Homannsgült, roj. Homann.

Tovorni avto Daimler 35 HP

1½ tonski, 1 FIAT, 40 HP, 2½ tonski, in 1 PRIKLOPNI VOZ, firma Gräf & Stift, se ugodno prodaja. — MARIBOR, Jugoslovanski trg št. 3

Krapinske Toplice

blizu Zagreba ležijo s si gurnim uspehom protin, išias, revmo, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatno znižane cene in ceno pavšalno zdravljenje za 20 dni 1280 Din. Avtobus na postaji Zabok ter direktno iz Zagreba in Rogaske Slatine. Popusti na železnici, novi restavator, blatne kopeli ter z ogljenčevno kislino, popolni komfort itd. Sezona april-oktobar. Prospekte razpošilja kopalniška uprava.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogi v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kaj je novega

ZA ŽRTVE POTRESA NA BOLGARSKEM!

Šiba potresa je strašno udarila slovanski bolgarski narod. Tisoči in tisoči gledajo obupno v bodočnost. Krščanska dolžnost je, da pomagamo. Spomnimo se, da smo tudi mi v težki sili pričakovali pomoči od drugih, vedimo, da more kdaj tudi nas obiskati podobna nesreča.

Kdor hitro da, dvakrat da. Naj si vsakdo nekaj odtrga in pošlje na upravo »Slovenca«, Ljubljana. Podpisani odbor bo skrbel, da pridejo darovi čimprej v korist strašno prizadetim.

Za odbor:

prelat Andrej Kalan, prošt ljubljanski.

★ **Somišljenike, zavode in družbe** nujno opozarjamo na današnji oklic odbora, ki zbira prispevke za žrtve potresa na Bolgarskem. Naj ne bo nobenega kraja na Slovenskem, ki ne bi storil hitro svoje dolžnosti.

KOLEDAR.

Sreda, 25. aprila. Varstvo sv. Jožefa. Marko, evang., Evodij, Ermin. — Solnce vzhaja ob 5 zjutraj in zaide ob 6.56. — Jutri: Mati božja dobrega sveta.

Dunajska vremenska napoved za 25. apr.: Večinoma jasno in topleje.

ZGODOVINSKI DNEVI.

25. aprila: 1917 je bila največja vojna ladja na svetu »New Mexico« spuščena v morje (32.000 ton). — 1652 se je rodil ruski general Seremetev. — 1889 je umrl slikar Janez Šubic. — 1595 je umrl italijanski pesnik Torquato Tasso. — 1599 se je rodil Oliver Cromwell. — 1744 je umrl astronom Andreas Celsius. — 1800 je umrl angleški pesnik Viljem Cowper. — 1874 se je rodil iznajditelj brezžičnega brzojavljenja Viljem Marconi. — 1886 je bil v gališkem mestu Lisko velikanski požar, ki je učinil tri četrtine mesta. — 1912 je umrl Josip Gorup vitez Slavinski.

★ **Oblastni odbor Rdečega križa** v Ljubljani poziva vse krajevne odbore Rdečega križa, da prično takoj zbirati prispevke za žrtve potresa v Bolgariji. Zbirke naj se nakazujejo na njegov čekovni račun št. 11.862 in obenem sporoči, da je nakazilo namenjeno za žrtve potresa v Bolgariji.

★ **Za vsled potresa prizadete v Bolgariji** je izročil neimenovani dobrotnik naši upravi 50 Din. Prosimo, posnemajte!

★ **Potres**, V soboto, 21. t. m., ob 14. uri 50 minut smo čutili v Kopanju precej močan potresni sunek.

★ **Odlikovanje**, Z redom sv. Save V. reda je bil odlikovan evang. pastor v Puconjih pri Murski Soboti, Adam Luthar, urednik in izdajatelj mesečnika »Duševni list«.

★ **Češkoslovaški železničarji obiščejo Jugoslavijo**, 29. aprila obišče našo državo okrog 100 češkoslovaških železničarjev, ki bodo našim železničarjem vrnilli lanskeletni obisk. Obiskali bodo Sušak, Split, Dubrovnik, Kotor, odtod se bodo podali v Bosno, Srbijo in Vojvodino.

Radioemanacijsko termalno kopališče 36—38°C

DOLENJSKE TOPLICE

Toplice pri Novem mestu, žel. postaja Straža-Toplice, ozdravljajo sigurno reumatizem, nevralgije, ischias, ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspohov tega stoletja staroga zdravilnega jezera nobena druga terapija. V predsezoni in posebej znatno znižane cene, 30 dni z vsim pavšalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Železnični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Alice Wright:

Vse za teto

»Napram teti Jemini, ki pride prihodnji teden k nama na obisk, bova pa morala biti zelo, zelo ljubezniva in vljudna,« sem dejal Angeliki.

»Teti Jemini?« je začudeno vprašala moja žena, »jaz sem pa vedno mislila, da je samo teti Barba ona, ki ima kaj denarja.«

»Gotovo, da je tako. Toda ti ne smeš vedno samo na denar misliti in na dobiček. Teta Jemina je zelo prijazna stara ženica in jaz bom storil vse, da se bo počutila pri nama kot bi bila doma.«

Prihodnji ponedeljek zvečer je teta prišla. »Kako sem vesel, da te zopet vidim, teta,« sem ji dejal, ko sem jo vodil v sobo, »tako se mi zdi, kot da bi duh davnih dni vel okoli tebe.«

»To je le duh po parafinu, s katerim preganjam molje. Vsakokrat ga denem v muf kar celo vrečko,« je brezobzirno teta prekinila moj sentimentalni napad.

»Ako nimaš nič proti temu, se grem sedaj preobleči,« je dejala teta.

»Le pojdi gori, Angelika te že pričakuje,« sem dejal ter jo spremil do stopnic.

Ko sta po dolgem času prišli zopet doli, sem za teto pripravil najudobnejši naslonjač, jo posadil nanj, ji ovil šal okoli vratu ter po-

★ **Uspeh akcije za poplavlence**. Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa je akcijo v korist poplavlencev, v kolikor se ta tiče razdelitve podpor, zaključil. Dotični obračun izkazuje sledeče prejeme: podpora glavnega odbora za prvo pomoč 300.000 Din; v Sloveniji se je nabralo v blagajni ljubljanskega oblastnega odbora Rdečega križa 622.763,35 D; prispevki ameriških Slovencev odnosno izkupilo za čeke, ki so došli iz Amerike, 315.722 Din 64 p; natekle obresti do 31. dec. 1926 3577,40 Din; skupaj 1.242.063,39 Din. Temu nasproti pa stoje izdatki, in sicer za v ljubljanski in mariborski oblasti razdeljene podpore, za nabavo blaga in povračilo stroškov skupaj 1.234.565,19 Din; preostanek v znesku 7498,20 Din se je ob zaključku poplavljeniške akcije prepisal na rezervni fond za nezgode. Glede vseh prejemkov in izdatkov so računom priloženi izvirni pologi. Obračun z vsemi prilogami ter vsi izkazi o prejemkih in izdatkih so vsakomur na vpogled med uradnimi urami v pisarni podpisanega ljubljanskega oblastnega odbora Rdečega križa na Bleiweisovi cesti, palača velikega župana. Vse knjige in priloge so pregledali pregledniki računov, odnosno uradni revizorji in potrdili njih pravilnost. S tem je poplavljeniška akcija Rdečega križa, v kolikor se ta tiče podpor, zaključena.

★ **Romarski vlak na Trsat** bo odhajal na binokšno soboto ob 8. uri 20 minut zjutraj (to je po prihodu jutranjih vlakov) in bo pobiral udeležence na vseh postajah do Metlike. Udeleženci iz Štajerske odpotujejo najprimerneje v posebnih vozovih, ki bodo priklopljeni vlaku, ki odhaja iz Maribora ob 5. uri 20 minut. Oba vlaka iz Ljubljane in Maribora pripeta v Karlovec ob 13. uri. Prihod na Sušak (Trsat) ob 18. uri. Prosimo vse, ki se hočejo romanju pridružiti, naj se prijavijo do dne 10. maja »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ **Avstrijsko morsko gostišče na Krku**. Prve dni tekočega meseca so se uspešno zaključila pogajanja med Štajersko zvezo vojnih žrtev in jugoslovanskimi oblastmi za nakup večjega obsežnega zemljišča v Baški na Krku. Navedena organizacija namerava na zemljišču zgraditi lastno morsko gostišče in bo z gradbenimi deli takoj pričela. Stavbišče meri 5400 m² in ima lasten sladkovoden vir. Avstrijski listi naglašajo, da so jugoslovanska ministrstva in občinska oblast v Baški podjetje v vsakem pogledu podpirala.

★ **Med sodno razpravo umrl**. V ponedeljek je v Splitu med sodno razpravo nenadoma umrl 20letni Ivan Kalinič. Bil je obtožen, da je ukradel revolver in zlat črnogorski pas. Med razpravo se je zelo razburil. Ker je trpel na oteklini vratnih žlez in srčni napaki, se je nenadoma zrušil in umrl.

★ **Nesreča in smrt**. Na veliko soboto si je župnik g. Hauptman, ki opravlja kaplansko službo pri Sv. Rupertu v Slov. gor., zlomil nogo, ko se je peljal domov od blagoslovljanja velikonočnih jedil. — Dne 16. apr. je v vojni bolnišnici v Sarajevu umrl vojak Fran Vogrin iz Zg. Voličine. Fant je bil pri vojaki komaj mesec dni, a je nevjeren podnebu in hrani zbolel ter po kratki, mučni bolezni izdihnil. Bil je blag fant, vnet za vse dobro.

★ **Prevarani delavci**. Ko so se sezonski delavci iz Slovenske krajine odpravljali na delo v Banat, Bačko in Srem, se je pojavil tudi neki novi »polir« iz Martjanec in je z obljubo, da preskrbi v Sremu dobro delo, nabral 27 delavcev. Vsak delavec mu je moral

leg nje položil nogavico. Kajti naša teta je vedno in povsod pletla nogavice.

»Ali je še kaj, česar pogrešaš, teta,« sem jo ogovoril ljubeznjivo.

»Mislim, da nič,« je odvrnila z nasmehom. »Le tako mimogrede naj omenim, da sem očala pustila — — —«

»Zgoraj v sobi, kaj ne,« sem dokončal mesto nje in že sem šinil skozi vrata. Samo trikrat sem prestopil, pa sem bil zgoraj. Toda očal ni bilo na mizi. Iskal sem po umivalniku, omari, na stojalu, vsepovsod, a očal ni bilo na spregled. Spustil sem se na kolena ter iskal pod omarami, po vseh kotih, še celo v dežnik sem šel gledat. Očal nikjer! Letel sem doli v kuhinjo nad kuharico Mino: »Mina, hitro prižgite svečo ter preiščite vso vežo, stopnjice, hodnik in tako dalje. Naš teta Jemina je zgubila svoja očala.«

Mina je takoj vse v kuhinji popustila ter pričela z iskanjem, jaz pa sem šel nazaj v sobo ter tam iskal dalje. Ko sem se celo pod mizo spravil, me je Angelika vprašala, kaj tam iščem. »Očala tete Jemine,« sem dejal, ko sem pomolil glavo izpod namiznega prta.

»Toda saj sem jih pustila — — —«, je zopet povzela teta.

»Že vem, da misliš, da si jih pustila zgoraj v sobi,« sem dejal, ko sem se postavil na noge, »toda gori jih ni, sem že vse preiskal in sedaj jih išče Mina. Kje naj bi vendar bila in kje si jih pustila?«

vnaprej plačati nekaj nad 100 Din. Ko so se pripeljali v Srem, je polir izginil in delavci so ostali v daljni tujini sami brez sredstev in sveta. Dela niso dobili in ker niso imeli denarja, se tudi vrniti niso mogli. Nekateri so prodali vse, kar so imeli, da so si mogli kupiti živež, drugi pa so od doma prosili denar. Kakor se doznava, je goljufivi polir že v rokah pravice.

★ **Nov most na železniški progi**. Povodnji in druge nezgode so tekom časa tako poškodovale največji most na železniški progi pri Dokležovju (Slov. krajina), da je postal za promet nesposoben. Sedaj se zida na istem mestu drug most. Upanje je, da bo novi most bolj močen in se ne zida samo za dobo dveh, treh let.

★ **Državna realna gimnazija na Sušaku** slavi dne 6. maja 1928 300letnico svojega obstanka v lastni zgradbi. Spored: ob 9. uri zahvalna sv. maša, ob 10. uri slavnostna matineja, oboje v šolski dvorani; popoldne koncert in Držičeva »Novela od Stanca«.

★ **Angleški izletniki v Splitu**. Veliki parobrod tržaškega Lloydja »Asia« je pripeljal v Split 107 angleških izletnikov, ki so obiskali Egipt, Palestino, Grčijo in Sicilijo.

★ **Osišek dobi spet opero in opereto**. Igralci gledališč v Osijeku in Novem Sadu so se združili v eno sobojce, ki gostuje po vojvodinskih mestih. Ker so gostovanja vzbudila v Osijeku veliko zanimanje, bodo merodajni činitelji v jeseni zopet otvorili redno delovanje opere in operete pod državno upravo.

★ **Za 14letnega močnega, zdravega in čvrstega fanta** se išče učno mesto pri trgovcu v mestu ali na deželi proti štiritletni učni dobi z vso oskrbo (hrana in stanovanje) v hiši. Ponudbe na uredništvo »Slovenca« pod »Vajenec«.

★ **Pogreb župnika Janeza Mikša** v Trstenu je bil zelo lep. Duhovnikov je bilo 31 od blizu in od daleč. Med pogrebci je bil tudi g. poslanec Brodar. Pogrebna opravila je vodil g. dekan Dolinar, ki je tudi govoril. Sedaj počiva tako skrbni dušni pastir med svojimi ovčicami, obrnjen proti Storžiču, katerega je iz svojega stanovanja tolikokrat gledal. Naj počiva v miru!

★ **Po petih dneh so ga našli mrtvega**. V Božjem, župnija Sv. Kunigunda na Pohorju, je šel iz župne cerkve proti domu prevzitar Martin Založnik po domače Zgornji Padežnik. Na strmi poti je omahnil in padel v prepad, kjer so ga našli mrtvega šele po petih dneh. Ponesrečeni je bil zgled krščanskega moža.

★ **Smrtna kosa**. V Ljutomeru je umrla v nedeljo, 22. t. m., žena obče spoštovanega podobarja Jakoba Goloba. Rajna je bila vzor matere. — V Črnečah na Koroškem je umrl

v starosti 73 let Josip Kogelnik. Bil je vse svoje življenje zlasti mladeničem vzor pravega katoliškega in iskreno slovenskega fanta.

★ **Na obrtno-nadaljevalni šoli v Trzinu** se zaključijo tekoče šolsko leto v nedeljo, dne 29. aprila t. l., z razstavo risarskih in drugih vajeniških izdelkov. Razstava bo prirejena v telovadnici meščanske šole in bo odprta ves dan od 9. ure zjutraj do 6. popoldne. Otvoritev razstave se izvrši slovesno. Predsedniki obrtnih zadrug bodo razdelili določene nagrade za najboljše izdelke, vajeniški zbor bo zapel par pesmi. Ocena izdelkov se izvrši v soboto popoldne. Lepo vpliva dejstvo, da je tudi obrtna banka voljna podpirati obrtno-nadaljevalno šolstvo. Za letos je določila kot nagrado za najboljše šolske uspehe znesek 5000 Din. Na Trzin odpadeta dve nagradi, ki jih dobijo najboljša vajenca. Obisk razstave vsem prizadetim krogom najtopleje priporočamo.

★ **P. n. gg. subskribente Kosovega Gradiva**, V. zv., opozarjamo tem potem še enkrat: Knjiga je izšla in se dobi (nevezana) pri upravi »Casa«, Kopitarjeva ulica 6 (kolportajni oddelek); kdor pa hoče imeti vezan izvod (v trpežno platno), naj nam to sporoči in doloži še 18 Din (na zahtevo pošljemo položnico!); subskribcija traja do 10. junija t. l. Po tem roku bo knjiga stala 250 Din. — Leonova družba.

★ **Dva lepo uspela shoda v Moravčah in na Brdu**. Prošlo nedeljo se je vršil po jutranji maši na Brdu lep shod naše stranke, ki se ga je udeležilo čez 80 moških, samih znanih posestnikov. Po drugi maši pa se je vršil shod v Moravčah, kjer se je zbralo kljub temu, da je bilo žeganje pri podružnici Sv. Andreja, tudi do 80 zborovalcev.

★ **Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah** so se v nedeljo, 22. aprila, po rani maši zbrali na lepem prostoru pri cerkvi moške in fantje iz spodnjega dela lenarškega okraja na zborovanje Slovenske ljudske stranke. Udeležba je bila izvanredno velika. Shod je otvoril predsednik organizacije SLS g. Gomilešek. Govorili so: narodni poslanec Žebot, obl. poslanec (odbornik) Marko Kranjc in posl. Ljudevit Poljanec. Zborovalci so navdušeno pritjevali govornikom in odobrili politiko in delo naše stranke. Kričanje nasprotnega časopisja proti naši stranki pri našem zavednem ljudstvu ni prav nič vplivalo. Po shodu se je vršil dobro obiskan zbor zaupnikov skupno s sejo krajevnega odbora SLS. Tega sestanka so se udeležili domači in več okoliških županov. Storili so se važni sklepi glede delovanja naših organizacij in so se dala navodila predstavnikom stranke glede potreb okraja. Naši ljudje so izražali svoje zadovoljstvo, ker se oblastni odbor briga tudi za potrebe naših krajev. Vse predpriprave za cesto Sv. Benedikt-Radgona so že gotove. Ravno tako je izdelan tudi predlog za cesto pri Sv. Ani. — Shod in zbor zaupnikov je izrekel ministru dr. Korošcu ter poslancem popolno zaupanje. Sklenilo se je tudi, da se kmalu vrši velik shod SLS za celi lenarški okraj pri Sv. Lenartu. Shodiči SDS v Slov. goricah, o katerih ve »Jutro« po navadi toliko povedati, so podobni tistemu demokratskemu shodu na Ku-reščku, kjer sta se za mizo dva pogovarjala, prvi izmed njih pa je že poročilo pisal.

★ **V zdravilišču »Termi« v Laškem** razpisuje Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani za dva svoja zavarovanca za dobo od 15. maja do 15. junija 1928 za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvovrstno preiskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem. Toda brez potnih stroškov. Kolka proste prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 5. maja opoldne in morajo biti opremljene z uradnim spričevalom, da prosilec nima premoženja, in z zdravniškim potrdilom, da boleha za protin-skim ali revmatičnim obolenjem lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez spremstva. Prosilec mora navesti, koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov.

★ **Obledela obleke** barva v različnih barvah in plisir tavnar Jos. Reich.

jazno sprejel in obljubil, da jo bo izpolnil, ker tudi v Sloveniji obstajajo taki internati, ki imajo jako blagodejen vpliv.

Iz Velesa je gosp. minister odpotoval v Sv. Nikolaj, kjer je sprejel mnogobrojno prebivalstvo. Tudi tukaj, kakor v Velesu, je izpraveval po vseh potrebah in priporočal ljudstvu, da opravi svoje delo ter obljubil, da ga bo kraljevska vlada v vseh njegovih potrebah podpirala.

Nato je obiskal veliko in lepo šolo v Sv. Nikolaju, posamezne razrede, se pogovarjal z dijakmi in učitelji ter priporočil, da naj še dalje dela v tem pravcu. Zahteval je poročila o vseh človekoljubnih društvi in je vsem tem ustanovam poklonil denarne podpore.

V Velesu in Sv. Nikolaju je vprašal ljudstvo, če bi želelo, da se uvedejo sreske samouprave, nakar so mu občani v Velesu in tudi v Sv. Nikolaju odgovorili, da naj se uvedejo, ako ljudstvo za to ne bo nič plačevalo. Če bi pa te samouprave ljudstvo kaj stale, potem naj se ne uvedejo, ker je ljudstvo že itak preobremenjeno z velikimi davki in dokladami. Odtod je dr. Korošec potoval v Štip.

Takoj je obiskal žandarmerijsko poveljstvo, kjer ga je sprejel g. Sreten Stranjaković. Z balkona žandarmerijskega poveljstva si je g. dr. Korošec ogledal goro Kumlek, na kateri so 5. oktobra zgrabili atentatorje pokojnega generala Kovačevića. Z žandarmerijskega poveljstva je odšel g. minister na veliko županstvo, kjer ga je sprejel g. Mihajlo Mihalović, veliki župan, z načelniki vseh oblasti. G. Korošec je ostal nocoj v Štipu.

Kakor drugi listi, poroča tudi »Vreme« o dr. Koroševem potovanju ter podčrtava: V Velesu je minister vprašal, ali ima kdo od navzočih kako pritožbo radi vladnega terorja. Nihče se ni javil. Župan je naglasil potrebo, da se dvigne kmetijstvo v Južni Srbiji, ki je

v poslednjem času zelo zaostalo. Minister je obljubil, da bo šel na roko, kolikor bo mogel. Naglasil je, da se bo z najetim posojilom podprlo kmetijstvo. Poudaril je potrebo, da se ustanovijo različna dobrodelna in prosvetna društva in da se gradijo v Južni Srbiji šole. Svojim organom je zlasti polagal na srce, da z ljudstvom lepo postopajo. Vsak prestopok se bo kaznoval po zakonu.

Štip, 23. aprila. Ko se je sporočilo, da pride sam notranji minister dr. Korošec, se je tukajšnje meščanstvo pripravilo na slovesen sprejem.

»Pravda« poroča iz Štipa o potovanju dr. Korošca: Minister je imel lep nagovor na uradništvu. Opozoril ga je, da se strogo držijo zakona; da se bo zavzel za vsakega, ki bo na svojem mestu in ki bo vestno izvrševal svojo dolžnost. Zanimal se je tudi za druge uradnike in za položaj našega naroda na jugu naše države. Dr. Korošec je obiskal cerkev Sv. Nikola. Seznanil se je z mestom, kjer je preminul general Kovačević. Obiskal je obrtniško šolo in druge kulturne ustanove. Pozval je vse ugledne meščane in jih kratko nagovoril, da naj vsak lojalno izvršuje zakone. Domači pevski zbor je dr. Korošcu v čast zapel več pesmi, ki so dr. Korošca iznenadile, da je v društveni fond daroval 300 Din. V spremstvu bregalnškega in skopljanskega velikega župana je odpotoval v Kočane, Berovo in v Strumico. — Obiskali so ga oblastni poslanci in ga prosili, da izposluje pomoč za stradalajoče, ker da je tamošnje ljudstvo dobilo samo tri vagone koruze. Prosili so ga, da se strumsko glavarstvo izloči iz bitolske oblasti radi prevelike oddaljenosti in da se priključi bregalnški. Minister je obljubil, da se bo za stvar zavzel. V razgovoru je izjavil, da je narod tako v bregalnški oblasti, kakor v Šumadiji, na Hrvaškem in v Sloveniji, enako navdušen za kralja in domovino.

Nov stanovanjski zakon

r Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Ker se bo v dveh dneh sestala narodna skupščina, se opaja v vseh krogih velika živahnost. V Belgradu so člani finančnega odbora, ki se je danes sestala. Poslanci vladne večine, ki so bili med svojimi volivci, izjavljajo, da ljudstvo z največjim priznanjem odobrava vladno delo in vladin trud za ozdravitev gospodarske krize. Sabotiranje opozicije se nikjer ne odobrava in ljudstvo zahteva, da vlada nadaljuje s svojim delom. Vse kombinacije, ki se delajo na račun besed KDK, nimajo nobene veljave.

Na današnji seji je vlada sprejela končno besedilo stanovanjskega zakona. Ker je vladni predsednik Vukičević bolan, njegovega namestnika notranjega ministra dr. Korošca pa ni v Belgradu, je seji predsedoval trgovinski minister dr. Spaho. Po razpravi o raznih predlogih in stanovanjskem zakonu, se je sprejelo končno besedilo zakona, ki ga je izdelal odbor ministrov. Zakon se glasi:

Člen 1. Od 1. maja 1928 preneha vsako dodeljevanje stanovanj. Vsako stanovanje, ki je spadalo ali spada pod omejitve svobodnega razpologanja, a se je izpraznilo po volji najemnika samega dosedaj ali se izprazni po volji, ostane najemodajalcu v svobodno razpolaganje.

Člen 2. Oproščajo se omejitve po tem zakonu: 1. Vsa stanovanja, ki imajo več nego 3 sobe; 2. stanovanja s 3 sobami, v katerih stanujejo družine, ki štejejo manj nego 4 člane; 3. stanovanja z 2 sobama, v katerih stanuje družina, ki ima manj nego 3 člane; 4. za stanovanja, ki obsegajo več nego 1 sobo, pa stanujejo v njih samci. Tudi s stanovanjem, ki se na ta način izprazni, razpolaga najemodajalec svobodno.

Člen 3. Za stanovanja, ki ostanejo po prednjem členu pod omejitvijo, se določa do 1. maja prihodnjega leta, če so stanovanja higijenična, 13 krat večja najemnina, nego je bila pred vojno. Za nehygienična stanovanja, ki jih kot taka proglašene na zahtevo najemnika pristojne oblasti, bo višina najemnine ista, kakor jo je najemnik plačal za april 1928, dokler lastnik stanovanja ne spravi v pravilno stanje.

Opozicija noče izednačenja davkov

r Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji fin. odbora so bili na dnevnem redu trije predlogi. Pred dnevnim redom je opozicija hotela preprečiti dnevni red. Radičević dr. Krajač je protestiral, da se vrši seja finančnega odbora v finančnem ministristvu, ne pa v narodni skupščini. Razni poslanci so ostro protestirali, ker niso dobili zakonskih predlogov, čeprav so vsi to zahtevali. Večina jim je pojasnila, da je krivda, če niso dobili predlogov v tem, ker niso naznanili svojih naslovov, čeprav so bili za to zaproseni. Posebno ostro je nastopil radičević Pavle Radič. Po objektivnem odgovoru narodnega poslanca Sečerova je večina prešla na dnevni red. Opozicija se je izjavila proti zakonu o izednačenju davkov, dokler se ne izdela kataster v celi naši državi. Državni podtajnik v finančnem ministristvu dr. Letica, ki je zastopal vlado, je v svojem ekspoziciju naglasil, da prevzemajo nase vso krivdo tisti, ki hočejo doseči, da

Člen 4. Najemniki, ki po tem zakonu izgube pravico do zaščite, a so do časa, ko stopi ta zakon v veljavo, stanovali v stanovanjih, ki spadajo pod točko 1. in 4. tega zakona, bodo dolžni, ako se jim stanovanje odpove, da se izselijo do 1. junija t. l.; vsi ostali najemniki, ki tudi izgube pravico do zaščite po tem zakonu, bodo dolžni, da se v slučaju odpovedi izselijo do 1. julija t. l.

Člen 5. Nihče ne more istočasno imeti dveh stanovanj v enem mestu. V kolikor katero teh stanovanj spada pod določbe tega zakona, se bo postopalo z njim kakor s praznim stanovanjem.

Člen 6. Občinska oblast je dolžna komisijsko ugotoviti: 1. Na zahtevo najemnika: Ali stanovanje odgovarja ali ne odgovarja splošnim stavbenim in najvažnejšim zdravstvenim pogojem; 2. Na zahtevo najemodajalcev: Ali je stanovanje v pravilnem stanju ali ne.

Člen 7. Vse spore po tem zakonu, ne glede na vrednost, bodo obravnavali kot nujne v prvi instanci posamezni sodniki prvostopnih sodišč odnosno okrajna ali sreska sodišča, a na pritožbe razsojajo v zadnji instanci prvostopna sodišča (okrožna sodišča, sodni stoli). Glede taks za te spore se bodo plačevala takse po T. br. 173. in 174. in 176. zakona o taksah.

Člen 8. Minister za socialno politiko se pooblašča, da more izdati potrebne odredbe za izvršitev tega zakona.

Člen 9. Čim stopi v veljavo ta zakon, nehajo veljati vse določbe dosedanjih stanovanjskih zakonov, ki so v nasprotju s predpisi tega zakona.

Člen 10. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, a obvezno moč dobi dne 1. maja 1928. leta.

Ta načrt se bo predložil narodni skupščini in se bo proglašil za nujnega. Veljal bo od 1. maja 1928 do 1. maja 1929.

Minister za socialno politiko Čeda Radović je poročal o prehrani pasivnih krajev. Za tuzlansko in travniško oblast se je določil kredit poldrugi milijon. Poštni minister Kujundžić je poročal o konvenciji o radio-telefonski službi.

ne bi prišlo do izvajanja zakona o izenačenju davkov. V posebno čudno luč da se je postavil dr. Krajač, ki je izjavil, da je proti izenačenju davkov. Če bi se izvedla dr. Krajačeva izjava, bi to pomenilo, da bi morali še deset let čakati na izenačenje. Na seji je govoril tudi Stjepan Radič. Dejal je, da formalizem ubija parlamentarizem. Njegova izvajanja je zavrnil najuglednejši član finančnega odbora, poslanec Franc Smodej pa radi izjave, da so poslanci vladne večine zločinci. Poslanec je za svoj energičen nastop sprejel čestitke vseh članov. Po ekspoziciju dr. Letice in glavnega ravnatelja dr. Nedeljkovića, je vladna večina odklonila formalni predlog. Nato se je seja zaključila in se bo jutri nadaljevala.

Dr. Marinković v Belgradu

r Belgrad, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Zastopnik zunanjega ministra dr. Ilija Šumenović je zvečer odpotoval v Vinkovce, kjer se bo sestel z zun. min. dr. Vojo Marinkovićem, ki se jutri vrne v Belgrad.

Koroški Slovenci - napredovali

Celovec, 24. apr. (Tel. »Slov.«) V splošnem niso občinske volitve, ki so se vršile prejšnjo nedeljo na Koroškem, pokazale nobene izpremembe. Majhen napredek morejo v vsej deželi zaznamovati socialni demokrati ter krščanski socialisti, kjer so ti nastopili samostojno (Labudska dolina). Slovenci so povsod v znatni meri napredovali. Pri občinskih volitvah leta 1924. so dobili skupno 8709 glasov in 231 odbornikov že s samostojnim nastopom. Z onimi odborniki, ki so bili izvoljeni na raznih kompromisnih listah, pa so Slovenci l. 1924. dobili skupno 258 odbornikov. Pri nedeljskih volitvah pa so Slovenci dobili skupno 9552 glasov in 256 odbornikov, in sicer so v tem številu večti le oni kraji, kjer so nastopili samostojno. Torej so v primeri z l. 1924. napredovali za 803 glasove in za 25 odbornikov, ne upoštevajoč, da so koroški Slovenci tudi letos dobili še večje število odbornikov na kompromisnih listah. Pri lanskih deželnih volitvah so Slovenci dobili skupno 2578 glasov. Letos pa so v občinah, v katerih so sa-

mostojno nastopali, napredovali od lani za 684 glasov. Ako te številke seštejemo, dobimo približno število stanje Slovenske stranke, ki bi po tem računu imela sedaj 10.212 glasov. Večji napredek je dosegla Slovenska koroška stranka v Bekštajnu, kjer od lanskih deželnozborskih volitev, pri katerih je dosegla 501 glas, napredovala na 681 glasov. Dalje v St. Jakobu v Rožu, kjer je napredovala od 530 na 626 glasov. V Svetni vasi od 189 na 224. V Praji vasi v Ziljski dolini od 100 na 140 glasov. V Logi vasi od 251 na 337 glasov. V Rikarji vasi od 299 na 354 glasov. Absolutno večino imajo Slovenci v naslednjih občinah: Rilčoh, Zgornja Vesta, Sele, Loga vas, Šmihelče pri Pliberku, Blato, Svabek in Globasnica. Karakteristično za vse volitve je, da niso Nemci nikjer nastopili z »Einheitsliste«, ker imajo slabe izkušnje, in kakor kaže, ta firma ne vabi več ljudi. Landsbund je tam, kjer je nastopal pod firmo »Wirtschafspartei«, svoje pozicije obdržal, tam pa, kjer je nastopil pod svojim pravim imenom, je znatno nazadoval.

Angleški proračun aktiven

v London, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Churchill je danes v poslanski zbornici otvoril z veliko napetostjo pričakovano proračunsko razpravo. Njegovemu govoru je prisostvoval tudi princ valeski. Churchill je izjavil, da se noben proračun, ki je bil sestavljen v neugodnih razmerah, ni razvijal tako dobro, kakor proračun preteklega leta. K temu je pripomoglo predvsem varčevanje vlade, ker se je prihranilo 10.5 milijonov funtov predvidenih izdatkov. Število državnih uradnikov se je že v prvih dveh in pol letih poslovanja te vlade zmanjšalo za več kot 10.000. Pri razpravi o posameznih davkih in carinah je izjavil Churchill, da naj se davek za angleška vina zviša od 1 na 1.5 šilinga na galono, ker se je zelo zvišala angleška produkcija sadnega vina. Dalje je napovedal zaščitno carino 6 penijev na komad za vse inozemske vžigalnike in angleško trošarino v isti višini za vžigalnike, napravljene na Angleškem. Carina za kinofilme se bo v posameznih stopnjah preuredila, na gume pa zvišala zaščitna carina na 33.33 odstotkov. Dohodnino je Churchill proračunal za prihodnje leto na 235 milijonov funtov, skupne dohodke pa na 812.5 milijonov funtov. Presežek znaša 6.3 milijonov, če se vpoštejajo samo že dovoljeni izdatki v znesku 806.2 milijona funtov. Končno je izjavil Churchill,

da se deloma radi splošne stavke in radi rudarske stavke nahajajo premožovna, jeklarska in tekstilna industrija v zelo neugodnem položaju. Brezposelnost v obeh obratih je postala kronična. Ker običajni postopek občinskega obdavčenja izredno obremenjuje proizvodnjo, se mora pristopiti k rešitvi problema, da se sedaj previsoko obremenjene občinske finance v industrijskih okrajih razbremenijo.

Churchill je potem obrazložil temeljne ideje svoje reforme občinskih financ. Da se ureddijo tekmovalne razmere med železnico in avtomobili kot prometnimi sredstvi, bo vlada v svrhu večje obremenitve avtomobilov uvedla davek na gorivo po 4 pence na galono (4.5 l). Ta davek pomeni podražitev avtomobilskega prometa za 25 odstotkov. Ta dohodek je Churchill proračunal na 17.5 milijonov funtov letno. Znižala se bo uvozna carina za inozemski sladkor za 2.25 pence, za poljedelske produkte, premog itd. pa za 8 odstotkov. Dohodninski davek se radi finančnega položaja države ne bo mogel znižati, samo privilegij pri otrocih bo ugodnejši, ker tudi v tem oziru polaga država važnost na to, da vodi politiko producentov (viharna veselost). Churchillov govor je trajal 3 ure; zbornica ga je sprejela z odobravanjem.

Zemlja še ne miruje

v Atene, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Od 10.30 do 15.30 je bilo včeraj zopet 17 potresnih sunkov, večinoma slabjših s središčem v Korintu. Geološka postaja v Atenah pričakuje ponavljanje potresov za dalj časa. Zadnja dva dni prihajajo južno od Missolongi iz zemlje vroči kalni studenci, ki izvirajo najbrže iz vulkana pod lagunami in ki prebivalstvo zelo vznemirjajo.

Stare vrednosti uničene

v Atene, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Grški ministri, ki so odpotovali v potresno ozemlje Korinta, so se že vrnili v Atene. Po začasni cenitvi znaša škoda v Korintu in okolici 600 milijonov drahem. Več hudo poškodovanih hiš bodo morali radi nevarnosti podreti. Ni še gotovo, ali bodo mesto Korint zopet pozidali. Množica se je že začela seliti iz Korinta in se hoče naseliti v Atenah ali v drugih mestih. Kmetstvo prebivalstvo v okolici biva še vedno na prostem. V okolici Korinta je zemlja počila v dolžini 300 m. Iz razpokline vre črna tekočina. Tudi v antičnem Korintu je škoda velika. Tako je kip male Muze dobil veliko razpoko. Glava nekega rimskega vojaka je padla na zemljo in se zelo poškodovala. Osem vaz neprecenljive vrednosti se je popolnoma razbilo. Stebri Apolonovega templja so kot po čudežu ostali nepoškodovani. Ameriški arheologi, ki razkopavajo stari Korint, so se morali naseliti v šotorih.

Vlade izrekajo sožalje.

v Atene, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes so se v Korintu in okolici ponovili številni potresni sunki. Trije angleški torpedni motorji sredozemskega brodogoja so dobili nalogo, da se odpeljejo v Korint z živili. Vsi poslaniki, akreditirani v Atenah, so izrazili grški vladi svoje sožalje.

2 in pol milijarde škode.

v Sofija, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Bolgarsko sobranje je soglasno sprejelo načrt zakona o pomoči krajem, ki so trpeli po potresu. Ministrski predsednik Ljapčev je sporočil, da je potres zahteval 103 smrtnih žrtve, ranjenih pa je bilo 700 oseb. Škoda znaša več kot 2 in pol milijarde levov.

Potres traja tudi v Italiji

v Milan, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) V pokrajini Monte Ammiata v Toskani je bilo več močnih potresnih sunkov. V vaseh Castelnuovo in Monte Ammiata je težko poškodovanih 7 kmetijskih hiš. Prebivalstvo biva že dva dni pod milim nebom, ker v mnogih hišah ni več mogoče stanovati. Potres je napravil škodo tudi v Seggiano.

Francoska levica razbita

v Pariz, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Vse stranke se pripravljajo za ožje volitve, ki bodo prihodnjo nedeljo odločile položaj na Francoskem. Desnica že zahteva v svojih listih »ostro disciplino narodne edinosti«, da se ratificira zmagi prvega volivnega dne. Zares bi ožje volitve mogle, dasi ne več zmago leve, vendar prinesiti zenačenje uspehov Marinove skupine in levičarski tist zahteva v to svrhu obnovo stare edinstvene fronte levičarskega kartela. Pogajanja o tem najbrže ne bodo brez težkoč in bodo morda uspela samo v posameznih okrajih. Komunisti v svoji »Humanite« že odklanjajo popuščanje in izjavljajo, da hočejo obdržati vse kandidature proti socializmu, ker so ti odklonili edinstveno fronto s komunisti in so se rajši zvezali s kapitalizmom.

Danes odleti „Bremen“ v Newyork

v Newyork, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Po napornem delu se je posrečilo, popraviti »Bremen« tako, da je bil v torek zjutraj pripravljen za start. Letalci so nameravali odleteti opoldne. Nastal pa je velik severozapadni vihar s snegom, tako da bo letalo moglo zapustiti Greenly Island šele v sredo zjutraj.

Iz severnega na južni pol

v Oslo, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) »Tagbladet« doznava brezčimnim potom iz Svalbarda, da je kapitan Wilkins Byrdov predlog za odkup letala, s katerim je Wilkins preletel severni pol, odklonil z utemeljitvijo, da namerava skupno s poročnikom Eyelsonom letos začetkom septembra poleteti na južni pol.

Glasbena Matica v Pragi

v Pragi, 24. apr. (Tel. »Slov.«) Pevski zbor ljubljanske Glasbene Maticе je na turneji po Češkoslovaški po uspešnih koncertih v Budjovicah, Pisku in Plznu danes dopoldne dospel v Prago. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki jugoslovanske konzulata, češkoslovaškega tiska in člani jugoslovanske kolonije v Pragi. V pozdravnih nagovorih se je poudarjalo medsebojno pobratimstvo obeh držav v kulturnih in drugih ozirih. Opoldne so gostje položili na grob neznanega junaka venec, na kar so bili oficijelno sprejeti v mestni hiši.

v Budimpešta, 24. aprila. (Tel. »Slov.«) Kakor je sporočil trgovinski minister Hermann, se bo madjarsko posojilo za zgradbo velike električne centrale v Banhidi emitiralo najpozneje 15. maja.

Gospodarstvo

Sladkor

Naš članek o sladkorju in kartelu sladkornih tvornic v naši državi, ki smo ga objavili 18. t. m., je vzbudil precej pozornosti. V doslovnem prevodu ga je prinesel zagrebški »Jugosl. Lloyd« 20. t. m. Sedaj navajamo še nekatere zanimive podatke o sladkorju v naši državi.

Nadrobna prodajna cena kristalnega belega sladkorja je v Ljubljani 14 Din, v kockah pa 16 Din. K temu je pripomniti, da znaša državna trošarina za sladkor 5 Din pri kg. uvozna carina pa 3.90 Din pri kg. skupaj torej odpade na ti dve postavki 8.90 Din. V naši državi imamo najvišje cene sladkorja. V sosedni Avstriji v Gradcu n. pr. znaša nadrobna cena sladkorja v kockah 96—98 grošev, niti ne 1 šiling, torej ca. 8 Din za kg.

Iz bilanc sladkornih tovarov je razvidno, da poslujejo s prav znatnim dobičkom in znano je, da vse tovarne niti ne izrabljajo popolnoma svoje kapacitete, kar se vidi iz razlike med najvišjo produkcijo 1924/25: 123.000 ton in tekočo kampanjo 85.000 ton. Uvoz je razmeroma majhen. Leta 1925. je znašal 4243 ton, 1926 pa 5395 ton. Izvoza pa od leta 1925. sem ni.

Slovenija sama porabi letno 8 milijonov kg sladkorja in si je mogoče predstavljati, da tudi pri nas zasluži kartel milijone.

Na neki konferenci se je pred nedavnim čulo mnenje, da naj se zniža državna trošarina na sladkor, ker pač mnogo sladkorja uvažamo. Nasprotno je veliko bolj umestnejše znižati uvozno carino na sladkor, ker bodo tovarne po inozemski konkurenci prisiljene znižati cene. Oni, ki zagovarjajo znižanje trošarine, navajajo, da se mora ščititi domača produkcija. Toda, kakor smo že v prejšnjem članku navedli, gre večina dobička sladkornih tovarov v inozemstvo.

Tu ne moremo preiti dejstva, da dobivajo kmetje, ki sadijo sladkorno peso, zanjo prav nizke cene, kar jih vodi do samopomoči do ustanavljanja združenih tovarov, kakor je bil to slučaj v Sivicu. Toda za te so potrebna znatna denarna sredstva, ki bi jih producenti težko spravili skupaj. Zato te akcije ne bodo imele uspeha.

Donosnost izdelovanja sladkorja vabi tuje kapitaliste in večkrat se pojavljajo vesti, da se inozemski kapital interesira za ustanavljanje novih tovarov. Zanimljivo je, da se v Ljubljani na tem ni.

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Osvrednje mlekarne, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Iz poslovnega poročila za 1927 posnemamo, da so nakupile od kmetovalcev 2.622.388 litrov mleka, katerega so plačale po povprečni ceni 1.95 Din za liter ter tako vnočile našim kmetovalcem mleka za preko 5 milijonov Din. Osvrednje mlekarne oskrbujejo delno trg z mlekom v Ljubljani in v Trbovljah, večino mleka pa predelujejo v siri in maslu. Njih lastni izdelek sira je znašal v letu 1927. 67.486 kg, a izdelek masla 25.275 kg. Zadruga je v letu 1927. utrpela večjo izgubo vsled velikega padca cen sira od 96 na 26 Din za kg, medtem, ko se je nakupna cena pri litru mleka znižala v primeri s prejšnjim letom le za 0.16 Din pri litru ter znaša padec cene sira v odstotkih 25%, mleku kot surovini pa le 8%. Iz navedenih števil je razvidno, kako velike važnosti je ta zadruga za naše kmetovalce in mlekodajalce.

Iz hrvatske industrije. Zagorka, d. d. za gradbeno industrijo v Zagrebu, ki je prodala edini svoj obrat v Sloveniji, tovarno cementa v Zidanem mostu Trboveljski premogokopni družbi, je zaključila 1927 ugodnejše kakor 1926; dočim je za 1926 izkazala 220.000 Din izgube, znaša dobiček za 1927 657.000 Din, po odbitku izgube torej 437.000 Din na kapital 5 milijonov Din.

Bilance steklarske industrije. Kakor smo že objavili, izkazujejo »Zedinjene tvornice stekla« s tovarnami v Zagorju, Hrastniku, Straži, Rogiški Slatini, za 1927 146.000 Din čistega dobička napram 281.000 Din za 1926; valorizacija je izvedena in znaša sedaj kapital 4.6 milijona Din (1926 2.5), rezerve 0.8 (0.4) milijonov Din. Tudi je dividenda za 1927 samo 4% napram 6% za 1926. »Srpska fabrika stekla« s tovarno v Paraćinu kakor za 1926 ne izkazuje tudi za 1927 nobenega čistega dobička. Bilančna vsota je narasla od 24.7 na 30.6 milj. Din. Spectrum, d. d., Zagreb, ki ima podružnico tudi v Ljubljani, izkazuje za 1927 izgubo v znesku 341.000 Din (za 1926 200.000 Din. Donos je znašal lani 3.3 napram 4 milj. Din za 1926.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkursi: Anton Tiršek, posestnik in trgovec na Rečici ob Savinji (prvi zbor upnikov 10. maja; prijavitelji do 1. junija, ugotov. narok 12. junija); Josipina Toplakova, posestnica in trgovka na Polzeli (prvi zbor upnikov 7. maja; oglasiti do 1. junija, ugotov. narok 11. junija).

Likvidacija: »Samopomoč«, gospodarska zadruga železniških uslužbencev v Mariboru, reg. z. o. z.

Narok: »Jadranc«, uvozna in izvozna družba z o. z., Ljubljana 4. maja ob 10.

Odprava konkurza: Elza Mikšič, roj. Bernatovič (sklenjena prisilna poravnava).

Občni zbori: »Hydrac«, d. d. za galvanizacijske elemente in elektrotehniko v Ljubljani v likvidaciji 4. maja ob 15 v Zadr. gospodarski banki (poročilo o likvidaciji); Milarna in svečarna, d. d. v Ljubljani 11. maja ob 17 v Gospodarski zvezi (bilanca; volitev nadzorstva).

Monopolistični dohodki. V mesecu februarju letos so znašali državni dohodki od monopolov 175.8 milj. Din (februarja lani 163.4); skupno je imela monopolista uprava od 1. aprila 1927 do 29. februarja 1928 (torej v 11 mesecih proračunskega leta) 2209.25 milj. Din dohodkov (proračun za to dobo 2086.3 milj. Din); od 1. aprila 1928 do 28. februarja 1927 pa so znašali 2231.8 milj. Din). Večji kakor po proračunu so bili dohodki od tobaka (100 milj. Din) in cigaretnega papirja (22.5 milj. Din), soli (1.4) in petroleja (3.8 milj. Din), manjši pa pri vžigalnicah (1.5) in saharinu (0.1).

Stalna razstava v Pragi. Uprava praškega velikega sejma organizira stalno razstavo. V te svrhe zgradi veliko palačo z 33.000 m² površine. Prva zgradba bo 140 m dolga, 75 m široka in 37 m visoka. V zgradbi bodo saloni, pisarne z vsemi potrebnimi pripomočki. Značilno je, da se je zasedlo 40% razstavnih prostorov, še predno je bila objavljena tarifa za oddajo prostorov. Zgradbe bodo stale na levem bregu Vltave v VII. okraju. Podrobnosti dobijo interesi pri tajniku palače za stalno razstavo praškega velesejma v Pragi VII., Veletržni Trida, Čehoslovanska.

Jugoslovanska razstava na budimpeštanskem velesejmu. Kakor lani tako bo tudi letos v okviru budimpeštanskega velesejma prirejena posebna jugoslovanska razstava. Razstavo bodo v prvi vrsti tvorili monopolistični produkti ter razstava skupljanske Zbornice. Na jugoslovanskih in madjarskih železnicah imajo obiskovalci 50% popusta. Sejmaka legitimacija stane 40 Din in se dobi v Ljubljani pri »Putniku«, v Zagrebu pri madjarskem konzulatu, v Beogradu pa madjarski trgovinski ataše v palači Akademije. Vizum ni potreben lastniku velesejm-ske legitimacije.

Dobave. Drž. rudnik v Brezi sprejema do 4. maja t. l. ponudbe glede dobave 10 garitur kompletnih nepremočljivih rudarskih oblek — Drž. rudnik v Zabukovci pri Celju sprejema do 5. maja t. l. ponudbe glede dobave 900 m jamskih tračnic. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: 3. maja t. l. pri intendaturi Vrbske div. obl. v Banja Luki glede dobave 95.000 kg ovsa. — 10. maja t. l. pri 21. pp. v Skoplju glede dobave desk in gred. — 11. maja t. l. pri 89. pp. v Celju glede dobave živil (zdrob, fižol, sladkor, konzervirana kava). — 14. maja t. l. pri 45. pp. v Mariboru glede dobave živil (testenine, fižol, riž, ješprenček, zdrob, bela moka, mast, jedilno olje, kis, cikorija, pražena kava, sladkor itd.). — 15. maja t. l. pri intendaturi Dravske div. obl. v Ljubljani glede dobave 2650 kg masti. — 11. maja t. l. pri vojnem ministristvu, oddelek za mornarico v Zemunu glede dobave barv, lakov in čopičev; 12. maja t. l. pa glede dobave 60 tisoč metrov platna. — 14. maja t. l. pri rav. drž. železnice v Zagrebu glede dobave 8000 komadov hrastovih pragov. — Natančnejši podatki so v Zbornici za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borza

Dne 24. aprila 1928.

DENAR.

Tudi danes je bil devizni promet znaten, zlasti v devizah Dunaj, London in Praga. V zvezi z uvrstitvijo tečajev v Curiu so tudi pri nas tečaji Dunaja in Londona narasli, dočim sta Praga in Trst popustila. Večino povpraševanja je krila Narodna banka, ker je bilo edino v devizi Trst privatno blago.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

24. aprila 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 3. IV.
Amsterdam	—	2290.50	—	2290.50
Berlin	1357.—	1360.—	1358.50	—
Budimpešta	—	992.70	—	—
Curih	1093.50	1096.50	1095.—	1095.—
Dunaj	797.98	800.98	799.48	799.45
London	277.01	277.81	277.41	277.37
Newyork	56.70	56.90	56.80	56.80
Pariz	222.58	224.68	223.68	—
Praga	167.97	168.73	168.33	168.36
Trst	298.25	300.25	299.25	299.50

Zagreb. Amsterdam 2287.50—2290.50, Berlin 1357.30—1360.30, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 797.98—800.98, London 277.01—277.81, Newyork 56.70—56.90, Pariz 222.68—224.68, Praga 167.93—168.73, Trst 298.96—300.36.

Belgrad. Berlin 1357.5—1360, Budimpešta 991.2—994.2, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 797.98—800.98, London 277.01—277.81, Newyork 56.70—56.90, Pariz 222.68—224.68, Praga 167.95—168.75, Trst 298.50—300.50.

Curih. Belgrad 9.1325, Berlin 124.06, Budimpešta 90.60, Bukarešt 3.25, Dunaj 72.99, London 25.3275, Newyork 518.85, Pariz 20.42375, Praga 15.375, Trst 27.335, Sofija 3.745, Varšava 58.05, Madrid 86.85.

Trst. Belgrad 33.42—33.46, Curih 364.50—365.50, Dunaj 263.75—269.75, London 92.62—92.66, Newyork 18.94—18.95, Pariz 74.50—74.60.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.51, Kodanj 190.68, London 34.69375, Milan 37.45, Newyork 710.60, Pariz 27.9775, Varšava 79.675. Valute: dolarji 709, fr. frank 27.92, lira 37.40.

Praga. Devize: Lira 177.25, Belgrad 59.40, Pariz 182.75, London 164.75, Newyork 83.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.36, London 277.30.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Slaba tendenca za državne papirje se je danes izpremenila v čvrsto. Posebno se je uvrstila vojna škoda, ki je v Zagrebu narasla na 438—439.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 89.50 den., agrari 38 den., vojna odškodnina 432 den., Celjska 158 d., Ljublj. kreditna 126, Praštediona 806 den., Kred. zavod 157—175. Večje 135 den., Kranj. ind. 905 den., Ruše 265—280. Stavbna 56 den., Šešir 110 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 90.50, agrari 50, vojna odškodnina 438—439, maj 442—448, dec. 468—475, Hipo 58.50, Jugo 88—89, Praštediona 807.50, Ljublj. kreditna 127 den., Šečarana 530—540, Drava zaklj. 370, 375, Slavonija 12, Trbovlje 520—530, Večje 138—145.

Belgrad. Narodna banka 6650—6670, vojna odškodnina 433, 437, 436.75 (2100), ult. april 436, 437 (3700), ult. maj 440, 442 (3800), ult. julij 457, Izvozna banka 1180, Zem. banka 47, Belgr. zadruga 6000, 7% invest. posoj. 90, 91, agrari 58—58.25.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 81.35, Jugo 10.65, Alpine 41.80, Leykam 9.70, Trbovlje 66.50, Kranjska ind. 38.50, Ruše 34, Mundus 180.10, Slavex 15, Slavonija 1.44.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami merkantilni 13/16 6 in 8 m fko vag. meja 1 vag. po 290; zaklj. 1 vag. Tendence čvrsta.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe; slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 397.50—400, slav. 387.50—390, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana plač. po prejemu 536—545, ajda zdrava rešetana 295, oves baški zdrav rešetan 305—310, kuruza baška 310—315, april 315—320, maj 315—320, činkvanti 320—325; nadalje zaključ. 1 vag. sena, polsladkega zdravega, suhega, prežračenega, prešanege fko vag. nakl. post. po 70; zaklj. 1 vag. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica baška 352.50—355, potiska 355—357.50, ban. 350, ječmen baški 295—300, mac. 280—295, oves bač., ban., slav. 252.50—257.50, mac. 222.50—227.50, kuruza bač. 277.50—280, maj 282.50—287.50, junij 287.50—290, moka 0 g in gg 480—490, št. 2 460—470, št. 5 440—450, št. 6 405—415, št. 7 340—345, št. 8 250—255, otrobi: baški 227.50—232.50, srem., ban. 225—230, fižol bač. 400—410. Promet: 4 vag. pšenice, 2 vag. ječmena, 44 v. kuruze, 3 vag. moka, 1 vag. otrobov.

Budimpešta (termiška borza), 24. aprila. Tendence mirna. Pšenica maj 83.66, 83.64, zaklj. 83.62—83.64, okt. 81.40, 81.46, zaklj. 81.40—81.42, rž maj 82.70, 82.68, zaklj. 82.66—82.68, okt. 27.42, 27.34, zaklj. 27.32—27.34, kuruza maj 27.66, 27.62, zaklj. 27.62—27.64, julij 28.50, 28.54, zaklj. 28.52—28.54.

Negovane lase

lahko ima vsaka dama, ako za nje pravilno skrbi Svilenskasti, fini, kodrasti, mehki lasje zapravo dajo pravi izražaj obličju.

Elida Shampoo napravi lase mehke kot svila in jim daje decentno vonjavo. Gosta pena odpravlja vsako nesnago. To sredstvo kljubuje prhaju in izpadanju las. Brez vseh škodljivih primesi.

Uporabljajte za negovanje las samo

ELIDA SHAMPOO

Za duha in srce

F. C.:

O sodobni mladini in kulturi

Dosti se je že pisalo o naši sodobni kulturi in krizi našega duhovnega ter javnega življenja, in tudi o naši mladini ter njeni bodočnosti so se že slišala razna mnenja. Nedavno se je o tem življenjskem problemu izjavil tudi nemški prosvetni minister dr. H. Becker, ki je v nemškem parlamentu izvajal te glavne misli:

Becker je kakor marsikdo globoko uverjen, da se naša kultura nahaja v hudi krizi. In sicer se izraža ta kriza v glavnem v dveh momentih: V okviru naše izobrazbe se ne priznava več odločilni vpliv intelektualnemu življenju, to je eno. Drugo dejstvo pa je, da se je odnošaj med avtoriteto in svobodo bistveno spremenil. Očitno je, da smo dolgo časa živeli v intelektualizmu in ob tem zanemarili ostalo duhovno življenje. Protigibanja in protitok je že zdavnaj nastopil, a obstoja nevarnost, da udari to gibanje na nasprotni konec in izloči tudi oni del pametne, ki je za resnično izobraženega človeka neobhoden. K celumu človeku, ki ga hoče ustvariti sodobni socialni humanizem, spada tudi ratio. Današnja doba gre za sintuzicijo, v tem globoko zakoreninjenem iskanju novih osnov življenja se izraža duh novega časa.

Becker je mnenja, da moramo na ta temelj postaviti tudi naše izobraževalno delo. Ne smemo nivoja naše izobrazbe znižati in prilagoditi najširšim in primitivnim potrebam mase, višino izobrazbe moramo doseči le tedaj, če se prilagodimo holetenju in stremljenju nove generacije. Becker se sicer zaveda, da tako pojmovanje ni nužno —

logično. Kajti možno bi bilo, da je naša generacija na napačni poti in da bo zašla pravtako na stranpot kot starejša generacija — seveda v nasprotno smer. A kljub vsemu treba zaupati, da bo intuicija hodila srečneje kot intelektualizem. Ne smemo nas motiti neprimliko in pretravanja, ki jih izkazuje naša sedanost. Ili moramo naprej in se prilagoditi težnju nove generacije, dokler ne bo prišel kak čisto velik duh, ki bo toku pokazal pota in cilje.

Od zgoraj navzdol bomo izobrazili tudi najširše sloje. Ne moremo dati vsem enake izobrazbe, kajti ljudje so prerazlični, da bi vsi mogli doseči isto višino izobrazbe. Naša parola je torej: ne enako izobrazbo za vse, pač pa za vse enako možnost in priliko za razvoj.

V prejšnjih časih smo pojem izobrazbe tesno omejili le na akademsko izobrazbo in višje šolstvo. Če se danes prilagodimo novi generaciji, tedaj je za nas tak pojem izobrazbe nemogoč. Postalo je pač jasno, da je nekdo lahko cel — pošten človek, — na svoj način bolj izobražen, kot nekdo, ki ga prekaša po specialnem znanju. Tudi znanje je potrebno; a čas je že, da ne zamenjamo več izšolanosti z izobrazbo. Enakovredna izobrazba je danes dosegljiva v vseh področjih življenja, a enake izobrazbe danes ne moremo dati vsem. Naša dolžnost pa je, da damo vsakomur možnost, da se razvije po svojih sposobnostih. V tem pogledu obstajajo danes še veliki nedostatki. Socialne in gospodarske razmere ne dopuščajo vsakomur, da bi si izbral ono življensko pot, ki je njemu najbolj primerna. Višja izobrazba je danes — sicer ne v principu, a praktično — pridržana le imovitejšim slojem. Te neenakosti treba odpraviti, pomoči moramo zlasti takim dijakom, ki bi sicer ne mogli v šolo z služkom in ustanovami. Četudi so državne ohr...

Razultat žrebanja

DRUGEGA KOLA V. INVALIDSKE LOTERIJE
INVALIDSKE ZADRUGE V BELGRADU.

ki se je izvršilo v navzočnosti državnih oblasti
dne 17. in 18. aprila 1928.

0179 509 561 684 694 707 762 977 978 986
306 543 1040 816 881 923 686 2625 658 706 3208
829 4553 757 888 5840 538 544 607 786 785 887
6899 963 7258 412 516 668 936 8104 9212 324
004 088 10.040 122 597 846 979 659 481 11.299
359 871 554 659 776 922 12.047 277 454 524 548
051 787 779 13.078 271 424 435 14.040 680 749
15.346 587 777 540 16.312 468 619 816 975 17.363
374 861 408 917 18.438 595 748 789 19.246 263
508 661 899 20.713 920 981 984 882 21.025 064
242 246 374 375 801 940 951 920 22.398 481 540
561 888 756 863 156 23.023 285 668 714 810 24.140
604 949 48.592 636 788 49.124 127 266 881 425
765 845 371 50.020 51.007 810 695 818 872 52.010
117 262 718 797 535 53.056 682 298 862 870 871
251 644 54.504 617 688 935 55.444 741 679 56.051
098 135 294 302 330 594 700 733 758 507 57.860
890 822 943 460 58.384 59.020 027 042 059 114
164 170 228 233 302 320 370 376 408 439 465 482
520 101 645 659 697 729 731 762 779 879 880 877
576 675 704 60.245 279 604 685 708 716 729 781
757 61.278 466 62.098 235 355 870 459 833 63.242
295 636 641 64.290 309 618 722 755 786 798
65.021 057 251 276 280 366 618 900 940 66.197
885 909 608 67.018 684 68.102 888 887 922 69.064
129 305 508 554 614 912 999 70.024 793 934 138
71.215 807 829 65.072 082 233 272 555 831 73.122
157 193 231 602 908 957 908 74.135 452 531 793
825 75.814 806 76.068 177 783 008 77.082 254 405
560 78.455 465 77.487 485 560 687 822 789 79.054
222 385 459 529 677 843 942 80.107 210 224 305
322 533 542 592 645 672 901 972 409 792 81.027
216 224 231 731 758 785 794 287 82.177 240 506
553 760 810 845 83.400 550 556 563 895 540 84.203
372 415 538 790 886 870 971 85.213 245 377 881
577 907 940 091 529 588 86.191 87.114 948 88.223
225 284 343 392 402 782 416 764 89.096 201 608
687 809 90.212 229 338 364 434 607 902 904 91.320
406 452 658 688 726 750 794 886 908 92.135 291
148 93.041 172 506 564 569 608 740 851 94.844
399 402 406 95.154 388 764 96 285 335 375 844
453 861 97.618 98.217 235 499 546 560 947 951
99.185 228 271 681 100.385 753 101.025 334 374
475 540 591 704 102.000 413 733 102 996 103.028
355 420 614 638 888 940 944 949 990 983 995
104.060 064 082 195 355 734 791 855 885 898
105.076 110 322 584 881 909 626 106.428 514 794
107.312 461 875 937 108.037 125 359 226 109.050
110.084 259 378 797 111.001 019 065 198 225 712
972 112.333 344 405 438 554 834 938 924 113.156
308 417 433 504 540 659 706 810 821 707 114.104
880 115.087 564 134 529 950 116.317 390 197
117.222 256 892 118.026 162 352 575 805 681 413
646 119 241 540 650 698 681 120.494 563 121.838
611 728 122.117 219 409 591 856 861 786 898 951
899 996 123.053 173 681 900 124.160 217 272
125.281 353 395 432 491 544 505 065 126.089 104
289 292 579 581 596 812 127.047 048 083 068 215
247 268 344 349 350 414 521 311 128.121 156 259
273 283 348 947 129.587 460 742 862 891 952 905
920 120 896 131.841 456 537 132.381 391 385 556
535 638 968 179 133.142 412 552 618 134.425 452
639 487 135.059 229 542 544 546 551 576 956
136.134 271 777 793 926 930 992 301 137.059 062
224 238 582 712 725 787 814 821 828 835 842 520
685 138 297 835 790 568 604 721 737 801 123 142
125 139.029 076 139 289 394 601 868 140.106 214
229 248 276 371 376 397 442 468 464 529 535 594
660 701 710 847 511 073 232 141.002 090 164 446
549 638 556 665 142.672 988 143.085 091 209 226
603 653 721 866 144.360 317 386 656 145.019 049
242 464 475 497 730 781 146.779 790 818 835 873
792 147.899 954 963 148.172 149.187 225 314 450
503 758 950 150.496 826 151.109 151 432 680 650
767 374 523 152.014 415 448 686 153.065 073 139
317 414 682 939 948 154.063 198 815 155.038 113
422 792 887 911 156.086 918 157.013 400 422 462
749 750 907 972 158.019 401 675 751 768 775 898
892 159.187 056 884 619 777 953 827 161.017 028
054 067 073 096 121 123 127 210 330 786 027
162.025 138 366 726 858 875 913 025 920 921 961

163.209 350 371 604 707 164.238 650 165.071 105
123 133 741 986 987 166.080 085 108 142 141 215
388 891 686 725 760 894 951 167.206 876 387 990.
629 168.235 368 458 501 561 568 652 812 817 950
169.145 156 257 883 554 564 739 835 820 129
170.816 353 355 456 556 708 899 910 171.013 065
119 426 725 732 462 720 172.245 378 429 440 560
705 709 771 173.712 800 848 998 040 174.029 085
147 151 164 326 844 175.022 043 045 158 186 225
843 935 942 975 988 176.022 043 045 158 186 225
377 461 655 429 708 756 764 963 986 176.287 401
416 426 487 495 592 774 751 080 177.046 123 202
296 331 452 831 448 772 933 777 784 178.024 080
178 221 229 390 404 807 999 179.082 353 523 633
708 719 721 840 014 953 180.032 181 167 246 265
389 841 499 518 728 820 916 985 181.324 574 687
827 182.009 051 079 210 205 403 182.087 088 000
625 776 416 453 183.191 195 311 381 347 453 616
621 644 652 657 585 624 184.251 352 353 430 485
509 525 549 596 814 817 900 924 928 185.424 525
529 597 692 771 784 849 850 978 186.036 049 161
202 298 299 197 400 515 601 640 700 706 841 926
968 898 187.029 086 208 338 360 385 498 487 611
048 824 929 932 964 970 975 980 190 265 373 715
997 188.220 846 952 590 189.122 194 223 252 275
278 454 478 534 598 602 660 720 810 901 664
190.029 047 128 150 248 349 399 429 944 950 978
975 191.153 302 486 545 705 780 781 828 962 805
192.083 154 169 396 481 525 599 608 741 781 821
940 987 193.130 171 800 387 844 891 435 761 926
981 105 715 194.085 190 320 392 554 565 580 646
855 937 195.029 486 507 742 926 272 273 281 311
842 345 356 987 196.102 274 588 594 629 761 938
960 197.083 234 628 848 999 638 198.017 234 250
288 290 381 508 542 756 172 199.051 409 420 517
610 831 986 200.777 418 420 538 576 588 590 643
201.026 644 501 933 701 202.006 044 300 394 436
582 849 409 203.524 389 901 204.528 632 984 957
205.085 284 407 801 918 937 456 496 206.193 418
839 884 154 214 207.055 088 166 417 531 547 565
711 798 903 715 208.085 106 844 901 841 209.019
177 353 381 393 585 580 621 666 700 704 929 936
987 122 169 210.158 388 589 594 594 441 605 662
649 211.000 460 518 600 788 954 123 212.098 156
288 252 261 886 497 824 860 915 213.174 434 550
587 792 931 245 811 904 214.408 542 215.053 490
797 937 966 801 216.016 083 181 248 268 987 307
953 977 949 217.217 248 425 487 553 736 742 942
952 895 692 218.535 598 812 925 672 219.217 358
475 547 549 650 910 948 528 960 220.035 616 775
901 960 552 221.992 998 222.272 492 716 823 936
223.146 689 055 992 224.152 491 628 695 905
225.581 558 854 892 226.509 820 722 752 781 331
227.049 228.080 370 527 706 829 514 664 229.145
910 502 230.085 165 723 728 821 946 956 871
231.079 186 316 406 698 757 928 980 405 232.923
880 233.590 742 877 908 234.105 214 725 750
235.060 106 119 449 477 675 236.070 607 636
237.717 926 968 881 324 238.064 207 324 230 525
950 961 239.115 344 434 616 698 870 920 945 787
240.422 407 128 519 537 688 026 241.148 077 598
909 641 242.641 944 387 525 438 512 254 004 055
243.090 760 590 807 244.075 106 898 975 216 228
245.114 280 260 475 576 592 482 938 988 860 580
246.663 630 805 247.128 104 187 336 318 361 554
407 248.305 471 627 656 843 964 249.086 646 460
421 628 250.009 116 662 829 834 909 785 874
251.065 053 416 233 781 858 252.305 449 482 798
253.444 748 852 545 182 354 180 002 058 254.538
896 255.658 786 276 217 950 889 147 491 441 905
5980 288 174 256.951 985 177 920 645 879 968 903
257.110 212 752 901 650 990 052 258.005 927 874
526 975 242 259.732 026 076 494 065 458 630 771
260.150 261 425 439 457 820 081 296 016 262.523
110 785 472 386 574 466 588 263.617 932 006 313
210 259 264.143 171 372 957 683 265.045 422 861
467 501 626 306 824 774 901 260 599 266.046 185
267.602 368 894 661 396 728 775 826 044 943
972 268.102 117 313 205 182 211 384 444 539 545
680 948 269.086 564 538 848 978 467 270.212 236
257 586 901 911 271.232 412 415 439 408 641
272.172 129 217 268 319 542 545 673 796 909 404
273.308 288 219 372 577 565 568 497 643 653 788
778 878 133 274.050 226 326 458 746 362 275.554
285 276.255 488 774 926 658 277.063 217 018 246
808 278.328 864 482 605 747 976 279.136 526 566
583 650 748 801 991 280.367 228 639 684 726 763
972 585 281.106 386 393 282.107 460 507 852 887
283.451 508 416 597 278 284.612 849 866 928
285.106 387 624 694 598 824 904 123 101 286.903
470 287.432 044 468 491 172 586 596 267 341
288.154 246 052 814 833 785 900 741 595 289.534
568 624 302 209 987 711 539 538 126 802 543 924
597 290.002 185 350 549 567 904 924 960 732 632
727 291.083 004 039 220 575 641 693 744 292.484
553 672 786 885 914 293.152 296 370 408 558 913
967 294.429 421 512 661 697 745 765 851 295.540
296.324 284 692 985 297.863 386 298.013 235 238
397 494 595 588 299.455 551 670 680 686 693 697
794 932 448.

0119 244 347 401 992 1130 273 614 563 707
785 887 2169 708 740 3021 886 4079 551 707 5023
205 288 330 987 712 6266 447 597 623 7205 698 716
757 8000 314 411 593 631 983 9599 968 10.233 423
794 11.117 238 481 545 676 915 12.458 479 941 972
13.119 450 782 901 959 689 14.111 571 803 893 007
862 972 15.500 16.520 466 892 980 324 892 17.174
111 818 924 945 712 958 18.263 508 609 778 898
740 221 297 079 19.041 732 863 904 488 20.129
21.050 105 119 701 794 860 22.166 795 23.151 423
526 948 432 24.221 742 080 979 812 993 25.102 455
407 594 674 717 26.113 321 519 595 608 27.588 871
28.308 348 391 963 29.085 269 499 991 30.111 455
562 31.658 714 32.764 875 34.205 243 35.116 351
418 906 964 36.760 37.000 38.370 625 39.005 402
498 581 777 834 860 40.041 213 754 750 41.172 346
552 675 980 42.021 130 373 549 613 635 198 014
43.424 309 975 447 44.476 517 512 560 683 219
45.272 323 607 444 231 829 46.067 469 47.384 990
48.013 181 338 608 761 836 559 975 821 958 49.144
210 889 994 50.710 757 388 51.015 059 115 638
52.286 615 827 53 129 185 586 562 986 54.202 722
55.260 365 491 56.077 181 427 489 406 536 573 994
57.104 58.080 188 197 219 352 561 691 705 840 893
918 59.029 111 187 146 115 199 200 214 240 249
250 267 301 310 331 344 354 408 594 471 620 668
850 851 896 938 948 455 955 980 964 416 60.017
799 876 887 906 61.084 186 328 498 560 589 711
768 990 62.426 435 617 705 814 849 895 918 63.160
419 988 755 906 64.092 532 542 988 844 969 65.051
085 212 246 429 430 508 741 984 66.208 761 810
67.095 252 328 507 769 794 68.336 463 479 730
919 69.015 130 153 157 205 234 269 308 399 421
70.362 570 577 741 831 027 268 801 71.525 825 964
987 558 038 72 057 116 238 252 653 787 915 73 046
205 210 430 423 195 701 721 74.454 524 850 885
940 732 508 918 902 75.003 249 330 333 345 359 147
211 596 766 787 76.184 349 366 530 668 964 746
769 77.096 78.072 142 403 771 697 79.389 554 957
80.040 373 471 500 617 671 727 336 549 81.085
262 477 484 509 533 546 753 425 880 82.062 451
498 584 716 83.091 115 305 308 436 465 560 581
603 809 84.198 232 452 584 722 321 194 326 85.084
145 315 842 378 880 635 695 697 86.119 420 534
87.054 640 783 918 88.558 673 802 898 89.154 203
730 123 532 766 196 90.058 140 317 784 831 908
958 91.069 171 225 236 473 679 735 981 92.001 044
074 214 285 397 405 581 698 853 896 93.375 305
699 94.105 106 229 281 255 879 411 429 945 679
95.050 344 512 96.054 087 950 97.650 98.193 210
517 873 882 99.168 183 199 347 526 100.378 414
101.874 102.048 361 306 380 446 888 860 103.486
440 860 869 844 491 322 320 811 378 447 547 002
206 387 906 861 688 589 238 386 277 152 945 893
489 599 838 379 104.481 776 049 415 841 854 403
105.105 868 126 171 221 827 848 922 915 802 874
199 186 525 106.836 860 668 863 581 690 107.274
226 387 108.252 397 176 080 338 855 109.196 234
821 532 606 706 677 110.262 408 952 111.112 188
890 880 202 838 112.007 062 064 519 537 750 787
941 415 994 945 317 440 516 517 521 815 942 052
409 524 113.047 783 924 846 664 114.434 291 497
774 115.830 845 773 818 116.713 856 117.793 352
781 685 228 803 258 398 286 118.774 581 151 542
119.461 614 488 789 738 077 427 120.057 935 935
121.091 632 085 068 309 122.622 408 389 773 054
660 715 163 248 123.171 622 6

žale, njihova dolžnost je, da store za izobrazbo čim največ.

O sodobni mladini misli Becker dosti kritično. Ne zapira si oči pred dejstvi. Opozarja zlasti na eno točko: Šolske uprave so se doslej zadržale napram seksualnemu življenju mladostnikov preveč pasivno. Zadnje čase se slišijo o tem zelo žalostni glasovi. Zato bo morala šola to vprašanje proučiti in zavzeti odlično stališče. Od »ukrepov« seveda ne smemo preveč pričakovati. Glavno zavisi od osebnega vpliva učitelja, od tega, da se oziramo na vsakega gojenca posebej. Predpogoj za to pa je, da ima sposoben učitelj za to dovolj časa. Gotovo, da bi šola v tem pogledu lahko več storila kot doslej. A ne smemo se motiti: glavno nalogo ima pri tem izvršiti dom. Včasih, ko še ni bilo mladinskega gibanja, so preveč »vzgajali« in s tem izžvali opozicijo. Danes so vzgojitelji nesigurni in se premalo brigajo za mladino.

K sreči še obstaja »mladina« in zaupati treba vanjo, da je v bistvu še zdrava in da se v npravnem oziru obnovila tako, da bo ustvarila novo bodočnost.

O slovanski vzajemnosti

Podlago za vseslovansko gibanje je stvaril Jan Kollar, ki je izdal leta 1837. znamenito knjigo »O literarni vzajemnosti med različnimi plemeni in dialekti slovanskega naroda«. Toda to gibanje se je razvijalo v duhu predvojne časa v imperialistični smeri. Bolgarski vseučiliški profesor Bobčev pa je izdal nedavno nov program za slovansko vzajemnost in ga priobčil v znani reviji »Slavonic Review«. Njegov program obsega 10 točk in sicer:

1. Vsi slovanski narodi morajo ohraniti v sebi zavest, da so člani ene in iste slovanske družine z istimi dolžnostmi in pravicami. Vsled tega bi morali ustanoviti zvezo vseh slovanskih narodov.

2. Vsi slovanski narodi neglede na veroizpoved in politične razmere in pismeni jezik se morajo združiti na vzajemno intelektualno, gospodarsko in kulturno sodelovanje na podlagi svobode, pravičnosti in morale brez hegemonističnih tendenc.

3. Združitev se mora izvršiti z obzirom in spoštovanjem lokalnih in nacionalnih posebnosti.

4. Če bodo slovanski narodi izolirani in brez zavesti, da so člani velike slovanske družine, je nevarnost, da ne bodo imeli potrebne moralne sile, ki je potrebna, če se hočejo udeležiti v mednarodnem svetu.

5. Ne gre za idejo panslavizma in imperializma, ampak za idejo slovanskega bratstva, medsebojne pomoči in skupnega korakanja v cilju obnega napredka.

6. Slovanski narodi ne potrebujejo nikakega novega ozemlja za svoj narodni prebitek. Azijska Rusija zadostuje za namene slovanske kolonizacije.

7. Za sedanjost in tudi za bodočnost nimajo narodi v svrhu skupne organizacije političnega in kulturnega značaja nobenega skupnega monarha ali načelnika, niti kakšnega protektorja. Rusija pa velja slej ko prej kot primus inter pares.

8. Iz tega pa ne sledi, da ne bi smeli slovanski narodi z drugimi neslovanskimi narodi sklepati zvez. Toda ne sme se pa udeležiti takih akcij, ki bi bile naperjene proti kakemu drugemu slovanskemu narodu.

9. Noben pripadnik slovanske akcije ne sme trpeti, da bi se v vrstah slovanske vzajemnosti gojile separatistične tendence, ki bi vodile do novih razprtij med slovanskimi narodi. Nasprotno mora vsak član velike slovanske družine delati na to, da ostane nedotaknjena njegova narodna osebnost, njegov jezik, njegova kultura in avtonomija vedno, tudi tedaj, če ima njegova domovina skupne meje z drugo slovansko državo.

10. Slovanska solidarnost ne vodi le do pomirjenja slovanskih narodov samih, ampak mora postati vodilna velesila za splošno evropsko solidarnost.

Profesor Bobčev je mnenja, da se more le na podlagi te ideje zagotoviti Slovanstvu ona velika bodočnost, ki mu po pravici pripada.

Knjige in revije

Zgodovina Lavantinske školije (1228—1928). Ob 700 letnici njene ustanovitve spisal prof. dr. Franc Kovačič. Maribor, 1928. Založil Lavantinski kn. šk. ordinariat. Tisk Tiskarne sv. Cirila. Vel. 8°. Str. XVI + 491 in 40 listov slik. Cena vezane mu izdava 150 Din, broširanemu 130 Din.

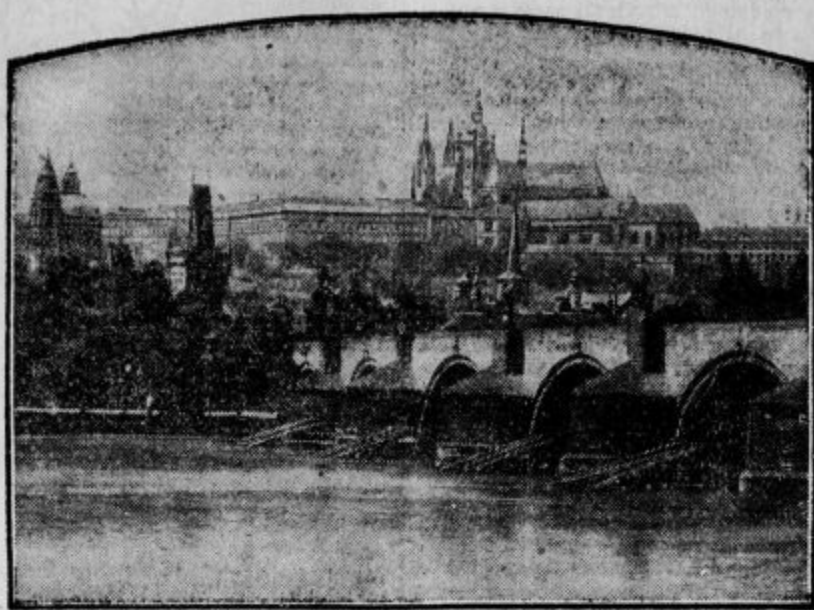
Priznani naš strokovnjak in učenjak g. prof. dr. Franc Kovačič je ob 700 letnici lavantinske školije napisal njeno zgodovino, ki pride prihodnje dni na knjižni trg. Knjiga dela čast avtorju, kakor tudi lavantinski školi. V knjigi so opisani vsi dogodki na sedanjem ozemlju lavantinske školije od začetka krščanstva do današnjih dni. Pisatelj je uporabil pri sestavi knjige vse dostopne vire in tako napisal kritično zgodovino lavantinske školije v vsej podrobnosti. V knjigi je orisano vse notranje in zunanje cerkveno življenje školije tekom sedemsto let njenega obstoja. Cena, ki je določena za izvod, ne bo krila niti tiskarskih in knjigovestijskih stroškov, razen, če se razprodaja izdaja. Segajte prido po tej knjigi, priporočajte in naročite jo! Dobila se bo prihodnje dni že v vseh knjigarnah. — Pogrebneje poročilo še prinesemo v prihodnjih dneh.

Slovenska religiozna lirika. V maju izide »Slovenska religiozna lirika«, antologija najlepših slovanskih religioznih pesmi. Pesmi je zbral in uredil ter jim napisal uvod France Vodnik. Antologija se nanaša pri upravi »Križ« (Ljubljana, Miklošičeva c. 5). Če se naroči in plača do 30. aprila t. l., se dobi po subskripcijski ceni 15 Din za broširan, 20 Din za vezan izvod. Pozneje bo veljala knjigotrska cena, ki bo višja.

Drobiž

»Jutro« in Simon Jenko. »Jutro« z dne 21. aprila je prineslo senzacionalno odkritje nekega Josipa Novaka z Jame, da pesnik Simon Jenko ni umrl, kakor stoji v dosedanjih njegovih biografijskih, t. 1869., ampak že l. 1866. Treba bo »Jutru« in njegovemu informatorju že verjeti, saj 21. april ni l. april. Priporočili bi pa uredništvu »Jutra« vendarle, naj po kakem okultističnem strokovnjaku da preiskati, kako je prišel »rajni« Simon Jenko do tega, da je delal še po smrti, 28. februarja 1867, na graškem vseučilišču tretji rigoroz in ga po podatkih tamošnjega juridičnega dekanata tudi naredil, in ali ni bil morda tisti S. Jenko, ki je v Kranju umrl 18. oktobra 1869 in bil 20. oktobra pokopan, le nekaj »astralni« ali kak drugačen Jenko; kajti da je neki Simon Jenko, koncipient pri dr. V. Prevcu, tisti dan res v Kranju umrl, stoji še danes v kranjski mrljski knjigi in po Slov. Narodu 1869, št. 124 in 125, je bil tudi pesnik. Tudi bi bilo vredno preiskati, kateremu Jenku so po poročilih Slov. Naroda 1873, št. 225, in 226, in drugih tedanjih listov postavili nagrobni spomenik 28. septembra 1873, ko so ga pravemu S. Jenku po istem viru »Jutra« že na rožnovensko nedeljo 1869, to je blizu tri tedne pred smrtjo »astralnega« Jenkovega telesa. Malo več vestnosti in manj hlastanja po sencah bi Jutru nič ne škodovalo, saj do strokovne mende nima predalec.

Sveta življenje in vrvenje

Praški grad Hradčany, ponos Prahe, kamor se vrnejo danes z opoldanskim brzovlakom češki gostje.

Kaj prinašajo poleti

Letalec Byrd, ki je preletel severni tečaj, odgovarja: Taki poleti povečujejo napredek; kajti kakor hitro je načrt za tako podjetje gotov, rodi stiska gotove iznajdbe, ki bi se sicer pri navadnem razvoju ne pojavile. Byrd izraža prepričanje, da je zrakoplovstvo šele v otročji dobi, da bo pa bližnja bodočnost prinesla razvoj, o katerem niti ne sanjamo. Leta 1936. bo redni zrakoplovni potniški promet nekaj vsakdanjega, se bodo rabili ogromni zrakoplovi s štirimi in petimi motorji, da se bo lažje kljubovalo zračnemu odporu. Let bo vedno hitrejši in vedno višji. S sedanjimi zrakoplovi se že da leteti 100 ur, kmalu pa pridejo do meje, ko bo 800 km na uro tako rekoč vsakdanjost. Zrakoplovstvo ima pa tudi ogromen pomen za civilizacijo samo. Proti tistim, ki se bojijo nevarnosti v zraku, ugotavlja, da je zrakoplovstvo v službi trgovine in prometa že danes vsaj tako sigurno prometno sredstvo kot so železnice. Pilot, četudi se po današnjih pojmi podaja v nevarnost, ima vedno veliko nalogo pred seboj spreminjati tajinstveno, nepoznano v običajno, vsakdanjo stvar. K svojemu poletu na južni tečaj pripominja, da se javnost še ne zaveda vseh skrbi, nemira in dela, kakršnega zahteva taka priprava. Razumeti jo pa more le tisti, ki se je že sam nahajal v takem položaju. Stroški za odkritje Amerike po Kolumbu so znašali 2115 dolarjev. Toda že odkritje severnega tečaja samega je zahtevalo več sto življenj in 200 milijonov dolarjev. Njegova ekspedicija na severni tečaj l. 1926. je bila kolikor močnejše skromna, a je kljub temu stala 140.000 dolarjev. A ekspedicija na južni tečaj, ko se bo preletelo 40.000 km. zahteva najmanj 450.000 dolarjev. — Končno gre torej tudi pri tem za vprašanje denarja, katerega bo v zrakoplovstvu naložil plodonosnejše pač tisti, ki ga več ima.

Ženske kot kuharice v vojašnicah

Francija zavzema nasproti ženstvu čisto svojevrstno stališče. Na eni strani jim ne da volivne pravice, na drugi pa jim nalaga vojno obveznost (poleg davčne seveda). Te dni je pa vojni minister celo odredil, da se morejo ženske uporabiti v vojaški službi celo v mirni dobi — vsekakor le kot prostovoljne uslužbenke. Polkovniki so pooblašeni, da za poizkušnjo najamejo za kuhinjske načelnice po vojašnicah ženske. Pri tem morajo paziti, da izbere le kandidatkinje, ki so npravno popolnoma zanesljive in strokovno kar najbolj izvežbane. Vsaka kuharica bo morala kuhati za 400 mož in upajo, da bo nadomestila najmanj 12 mož, ki so zaposleni v kuhinji. Kuharice bodo dobivale kot plačo največ 500 frankov na mesec, razen tega hrano in kjer je prostor, tudi stanovanje.

Probujačji se Egipt bo odkril v prihodnjih dneh v Kairu enega največjih svetovnih spomenikov, ki naj budi v Egiptčanov narodno zavest.

vanje; v tem slučaju pa morajo živeti same (neozmenjene). — Bomo videli, če bodo Francozi v tej svoji uvedbi našli posnemovalce. Potem bodo kuharice nosile glavo pokonci.

Podtaknjeno dete

Sin ameriškega milijonarja John Boyer-Myron je pred nekaj leti poročil mis Lauro Miller. Zakon je ostal več let brez otrok, kar možu ni bilo ljubo. Ko je pred dvema leti odpotoval po poslih v Evropo, je odšla njegova žena k staršem v Kanado in od tam je možu naznanila veselo vest, da bosta slednjič le dobila zaželjeno dete. In ko se je mož vrnil, ga je sprejela žena vsa žareča od veselja — s sinkom v naročju. V hiši se je naselila sama

K olimpijadi v Amsterdamu. Pogled na velikanski amsterdamski stadion.

radost, ki se je pa le prekmalu začela kaliti. Ljudje so šepetali, da je Boyerjev otrok podtaknjen — gospa Boyerjeva da ga je kupila. Stvar je zšla celo v liste. G. Boyer je bil do smrti užaljen in je vložil tožbo za ločitev. Njegova žena je na razpravi odkrito priznala, da je kupila dete par ur staro, toda le z najboljšim namenom, da ohrani svoj zakon pred razpadom. Otroka ljubi sedaj kot svojega in hoče zanj kar najboljšo skrbeti. Če njen mož tega ne mara, mu da rada svobodo, da se loči od nje. Sodišče je izreklo ločitev, toda ameriška javnost je vsa na strani gospe Boyer. Najbolj pa obsojajo otrokovo mater, ki je lastno dete prodala, nato pa izblebetala skrivnost in uničila zakonsko srečo dveh ljudi.

Če se uprejo kaznjenci

V Katovici na Poljskem so se včeraj spuntali politični begunci. Največ od zaprtih je bilo komunistov. Baje je šlo za protest zoper slabo prehrano. Kaznjenci so se zabarikadirali v svojih celicah in prepevali komunistične pesmi. Seveda ni manjkalo radovednežev izven sodnih ključev. Pred jetnišnico se je namreč nabrala velikanska množica ljudi in poslušala ter opazovala, kaj se godi. Policija je morala ljudem dopovedati s kopiti. Policijski ravnatelj in državni pravdniki so poskušali priti z ujetniki do pogajanj. Vse zaman! Prerekanja ni bilo konca; policija si je končno pomagala na ta način, da je v pravilni frontni črti napadla celice in seveda tudi jetnike.

Film kot izdajalec

Ogrska je bila vedno dežela raznih družabnih dogodbic, ki kažejo, da je npravnost njenih takimenovanih »boljših« in »najboljših« krogov zelo slaba. Najnovejša taka povest je ta-le: L. 1920. se je poročil budimpeštanski trgovec L. W. s hčerjo bogatega veleposestnika. Zakonska sreča je trajala par let — dokler ni žena zasacila moža na sestanku z

mladim dekletom. Zakonca sta se sodnijsko ločila, se pa potem znova poročila in mož je topot še posebno slovesno prisegel zvestobo. Zopet je šlo nekaj časa vse po sreči. Potem je pa trgovec nenadoma odpotoval v London, češ da ima tam nujne trgovske posle. Žena ni sumila nič hudega. Pred par tedni je pa obiskala neko predstavo v kinu, kjer je film kazal londonsko življenje na ulicah. Tu je gospa videla nekaj, da ji je zastalo srce: njen lastni mož je šel z roko v roki z onim dekletom, s katerim je bil že prvič prelomil zakonsko zvestobo! Žena je takoj vložila tožbo za ponovno ločitev in kot dokaz priložila izdajalski film. Mož se izgovarja in zaklinja, da mora imeti dvojčnika, toda londonska policija je poslala natančno poročilo, kako se je L. W. nastanil v nekem londonskem hotelu skupaj z damo, ki jo je vpisal kot svojo ženo. — Nič ni tako skrito...

Prezgodnje umiranje zdravnikov

Klub praških okrajnih zdravnikov se je te dni na svojem sestanku pečal z dejstvom, da so v teku enega meseca umrli trije njegovi člani, še mladi. Ob tej priliki je predsednik opozoril na splošno in prezgodnje umiranje zdravnikov po vojni. Temu je kriv deloma napor začasa vojne deloma pa prezaposlenost raznih uradnih zdravnikov, ki jih poleg vsega muči še skrb za lastno družino.

Zob za zob

Kneginjo M. na Dunaju je zadela nekoč na veleodlični plesni prireditvi mučna neprijetnost. Med plesom ji je izpadel eden sprednjih zob. Nečimerna in obenem skopa kneginja je bila vsa nesrečna ter je po celi dvorani iskala izgubljeni zob. Ko je zvedel za stvar nek bivši oboževalec kneginje, ki ga je bila oholo zavrnila, je hitel k njej in ji s hlinjenim sočutjem zagotovil, da bo po plesu preiskal vso dvorano in ji na vsak način vrnil izgubljeni zob. Kneginja mu je odgovorila zasmehljivo, da ne potrebuje njegovih uslug. Naslednji dan pa je maščevalni kavalir poslal kneginji — volovski zob z vljudnim pismom. Toda ni dolgo vžival sladkosti maščevanja, kajti nemudoma je dobil zob nazaj s sledečim pismom: »Vaša ljubeznivost je gantljiva. Da

ste si dali zaradi mene izdreti zob — to je junaško!

Zamorska plesalka postavlja Evropo na glavo

Zamorska plesalka Jožefina Baker je celi Evropi zmešala glavo; kamor pride, dero za njo stari in mladi, kakor bi nič drugega na svetu več ne bilo življenja vredno razen nje. Te dni se mudi plesalka v Prahi. Ob njenem prihodu je bila na kolodvoru taka gneča, da so se ženske onesveščale in so strli več šip. Plesalko so dvignili na streho neke kočije in jo največjem dežju vozili po mestu. Plesalka bo nastopala deset dni v nekem praškem kabaretu; stanuje v hotelu Wilson, kjer ima najetih osem sob.

Potres v južni Afriki

V Johannesburgu i okolici je bil 21. t. m. močan potres, ki je podrl več hiš. V zlatem rudniku City-Depp se je porušilo več rogov. Nekaj rudarjev pogrešajo in se je bati, da jih je ob potresu zasulo.

Kopališča tudi za ljudstvo

Mestna uprava v Karlovih varih je sklenila, da na lastne stroške ustanovi ljudski penzijon z 250 posteljami. Soba v tem penzijonu bo stala 10—15 Kč dnevno. Na ta način hočejo omogočiti, da bodo mogli tudi revnejši ljudje misliti na zdravljenje v Karlovih varih.

»Izročite mi vse, kar imate, sicer...«
»Kar imam, lahko dam. Imam mrzlico.«